

onze vogels

34e jaargang no. 4, april 1973

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

Ussel

De

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, Breda, telefoon (01600) 3 61 37.
Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, telefoon (05760) 1 86 31.
Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Mepel, telefoon (05220) 5 38 84.
Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

DISTRICTSVORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25.
District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 2, Mollenpolle, Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drente: A. F. Smit, Groningerstraat 169, Assen, telefoon (05920) 4 11 28.
District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, tel. (05427) 30 06.
District Gelderland: D. J. Prinsen, Pater Hafkenscheidstraat 11, Uift, tel. (08356) 10 71.
District Utrecht: J. G. Harskamp, Pr. Beatrixlaan 25, IJsselstein, tel. (03478) 21 25.
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon (02508) 3 26.
District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, tel. (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van de Walle, Churchillweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16.
District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: P. J. Dissel, Hemelslei 75, Sittard, telefoon (04490) 65 62.

CONTACTPERSONEN

TECHNISCHE COMMISSIES

W. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48 voor tropen, grasparkieten etc.
H. J. Veerkamp, Lorentzlaan 19a, Schiedam, telefoon (010) 15 63 55 voor kleur- en postuurkanaries.
H. Butter, Amstelstraat 60, Beverwijk, telefoon (02510) 3 36 17 voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden.

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

De contributie bedraagt in dit geval f 17,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.
Binnenland f 15,— per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland f 16,— per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT kosten.

België: 220 BFr. per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 1560 74 bij het bestuur de postcheques te Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau Bergen op Zoom.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub
Secretaris: P. Kool, Wolphaertsbocht 421, Rotterdam 20, Tel. 010-271713.

Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9 Alphen a.d. Rijn, Postgiro 43984 Coöp. Raif feisenbank Alphen a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.
Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries
Secretaresse: Mevr. M. Th. Paape-van Mourik
Officiersweg 24, Epe (Gld).
Contributie f 15,—. Entree f 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden
Secretaris: H. A. Vervest, Peppelgaarde 41 Etten-Leur.

Penningmeester: Th. Gietman, Grootstallelaan 38, Nijmegen. Giro 28 87 832.
Contributie f 13,— per jaar.

Speciaalclub voor liefhebbers van insecten en vruchtenetende vogels
Secretaris: H. W. Wareman, Schermerhoef 375, Capelle a.d. IJssel, tel. (010) 50 27 66.

Penningmeester: W. Ouwehand, Dahliastraa 40a, Rotterdam 25, giro 2625815 t.n.v. penn speciaalclub.

Contributie f 15,— per jaar. Entree f 5,—.

Grasparkietenclubs
Inlichtingen over, waar en bij wie u zich kunt melden worden u gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

vogels

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 46.500)

REDACTIE

C. E. van Berkel
Chr. Walraven
P. Rijnders
Redactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen — leden en abonnees op „Onze Vogels“ van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van f 5,— per advertentie.

Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod“.

VRAGEN OVER?

KLEURKANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, Lochem.

ZANGKANARIES aan: M. van Woezik, Regentesselaan 378, Den Haag.

GRASPARKIETEN aan: A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPENBASTAARDEN aan: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen.

GROTE PARKIETEN EN BASTAARDEN MET KANARIEBLOED aan: D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Teteringen.

TROPISCHE VOGELS aan: G. v. d. Watering, St. Theresiastraat 25, Roosendaal.

Jitsluitend brieven met betaald antwoord!

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 21 mei 1973

IN DIT NUMMER

	pag.
Belevenissen met mijn gouldamadines	148
Goudgroen-ivoor	149
Belangrijke mededelingen	151
Pietpraat (11)	153
De Lancashire-kanarie	155
Mooi en sterk	159
Met het voer op de groene toer	161
Zilver Chinese dwergkwartels	164
Kramsvogels voeren er hun jongen dag en nacht	165
De koekoek	169
Grootte en type in de grasparkiet (I)	172
Boekennieuws	175
Grootmeesters in zang en imitatie	176
Het lied van de harzer	178
Vogelkampioenschappen in 't onderwijs betrokken	180
De kweek van meelwormen en wat daarmee samenhangt	181
Muspapegaaien	184
Beplanting in en om de vollère	185

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Spectrum, De Meern (Utr.)	152
Cédé, Tilburg	154
Wirika, Schijndel	156
A. P. van Gils, Goirle	158
Vic van Heeswijk, Veghel	160
Hulskamp N.V., Alkmaar	160
Vozano, Vlaardingen	163
Diergaarde Blijdorp, Rotterdam	163
Koens Algemene Boekhandel, Den Haag	167
Jan D. Kappelle & Zn., Deventer	170
Holey, Delft	170
De Vogelenhof, Scherpenzeel (Gld.)	170
Beaphar, Raalte	170
Cédé, Tilburg	171
N.M.I., Lunteren	174
W. Rouppe van der Voort, Den Haag	174
Van Waardhuizen, Leiderdorp	174
Harlinger Vogelhuis, Harlingen	174
Blankestijn's Vogelhandel, Veenendaal	174
Harteveld Hoos & Heijermans B.V., Rotterdam	177
Benny Slagers, Enter (Ov.)	177
Veraka, Terheijden (N.Br.)	177
Sluis	182
404 Insecticide	184
V.V.R. Vogelvoederfabriek, Rijswijk (Z.H.)	185
W. Rouppe van der Voort, Den Haag	186
Vraag en Aanbod	186
Witte Molen, Meeuwen (N.Br.)	188
Bogena, Rotterdam	190
Rein v. d. Veen, Goor	191
Van Waardhuizen, Leiderdorp	191
Beaphar, Raalte	191
Animali, Eindhoven	191
Witte Molen, Meeuwen (N.Br.)	192

Voorpagina: Muspapegaaien,
zie artikel op pag. 184.

Ontwerp en druk: Steens N.V., boekdruk/offset,
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

BELEVENISSEN MET MIJN GOULDAMADINES

G. Wolters

Waarom moet een Roodkop Gouldamadine leven in een bakoven? Ik ben al jaren vogelhouder en ik zou iedereen willen aanraden om de vogelsport als hobby te nemen. Door mij worden kanaries, wildzang en tropen gekweekt. Dikwijls bezoek ik ook andere vogelliefhebbers en zo kwam ik ook bij een kweker van gouldamadines. Volgens diverse kwekers van deze vogels moeten de goulds gehouden worden bij een temperatuur van 20 tot 22 graden Celsius. Anders, zo zegt men, gaan ze niet tot broeden over. Bovendien MOETEN de japanse meeuwen de gezinsuitbreiding verder verzorgen. Kortom, al wat men van deze vogels hoorde was niet bepaald gunstig om tot aanschaf over te gaan. Speciale gouldkwekers gaven hun sport op omdat ze er geen winst meer uit konden halen. Dit kwam natuurlijk ook omdat hun kweekruimte meer op die bekende bakoven leek dan op een frisse ruimte. Volgens mij zijn deze vogels niet zwak, maar worden ze zwak gemaakt. Men moet ook als kweker enig risico durven nemen. Bij mij zaten de goulds in de buitenvolière en bij tien graden vorst te broeden. Het is vanzelfsprekend dat we geen goulds die uit een verwarmde kooi komen

direct naar buiten kunnen doen. Men moet ze akklimatiseren, afharderen. Ik heb de goulds dit jaar (1972) naar buiten gedaan. De volière had geen nachthok doch wel een beschuude gedeelte. Ze verbleven dus in weer en wind en echt, ze bleven in topconditie. Op 18 oktober 1972 begonnen ze met een nest te bouwen in de buitenvlucht. Ze legden 4 eieren die goed werden bebroed en waaruit ook 4 jongen kwamen. Op 10 november vlogen er drie jongen uit die, evenals de ouders, in weer en wind verbleven. Het heeft zelfs al enkele nachten gevoren. Ze zijn zonder meer in topconditie.

Geef daarom deze vogels en ook andere soorten voldoende nachtrust en laat geen halve nachten het licht branden. Een vogel in rus verbruikt geen energie. Wanneer ze een goede voeding krijgen, kunnen ze er beslist tegen. Ik geef ze een mengeling „zwart-wit“ zaad, onkruidzaden en af en toe leg ik in de volière een stuk „aangebrand“ hout. Van deze houtskool wordt gretig gebruik gemaakt. Als krachtvoer verstrek ik Tovo en ze namer dat zelfs voor het grootbrengen van de jongen.

Ik zeg maar zo, goulds zijn niet zwak, maar worden zwak gemaakt.

goud-groen

GOUDGROEN-IVOOR

H. J. Veerkamp

Alvorens tot bespreking van de „goudgroen-ivoor” over te gaan, leek het mij raadzaam een inleiding te geven die als basis kan dienen. In werkelijkheid is de benaming misleidend, want we weten maar al te goed dat de „goudgroene” kanarie, die wij als het meest ideale kleurtype beschouwen, eigenlijk een „citroengroene” is.

Er is namelijk geen enkele „goudtint” waarvan we verlangen dat deze een maximum aan blauwstructuur (citroenfactor) bezit. Alleen de goudgroene is een uitzondering op de regel. Waarom men indertijd de eis heeft vastgesteld dat de goudgroene de zgn. dubbele blauwfactor moet bezitten, is begrijpelijk. Het is namelijk alleen met behulp van de maximale werking van de blauwfactor mogelijk de groene vogel in staat te stellen een diepzwart pigment te ontwikkelen.

Sommige eigenschappen kunnen sterk van elkaar verschillen. Uit ervaring weten we dat in elke kleur die we fokken duidelijk onder-

scheid is op te merken. Uiteraard is daar het hele wedstrijdwezen op gebaseerd. Zou die niet zo zijn, dan zou het fokken van tentoonstellingsvogels een koud kunstje zijn. De verschillen in „soorteigen kleuren” noemen we „variatiebreedte”. Ongeacht welke kleurslag we onder de loep nemen, steeds zullen we ontdekken, zelfs in de best doorgefokte stam, dat er onderling „kleurverschil” aanwezig is. Het is dan ook onmogelijk dat twee kleurkanaries volkomen identiek zijn. Wel is het zaak dat men zal trachten de onderlinge kleurverschillen zo gering te houden. Bij een oppervlakkige beschouwing zullen de kleine kleurafwijkingen niet zo opvallen. Laten we hier maar eens een voorbeeld stellen. Als u 30 groene kanaries in een „vlucht” heeft vliegen, is het moeilijk om ze op „kleurkwaliteit” te beoordelen. Alleen de allerbeste en de slechtst gekleurde zal direct opvallen. U hebt dan als zichtbaar bewijs dat er tussen de mooiste en de minste in kleur een grote ver-

scheidenheid is. Plaatsen we nu de 30 kanaries elk apart in een kooi, dan kunnen we al heel makkelijk een „eerste” selectie toepassen. In grote lijnen kunnen we drie groepen onderscheiden: goed, middelmatig en slecht. Het spreekt voor zichzelf dat we met de vogels die het predikaat „goed” hebben proberen „toppers” te kweken.

En daar is maar één regel voor.

De gelijke paring groen × groen geeft de meeste kans om de vereiste kleurkwaliteit te bereiken. Bij het samenstellen van het fokpaar stellen we voorop dat het pigment (zwart eumelanine) zo sterk mogelijk aanwezig is. Niet alleen het pigment in de veren moet diepzwart zijn, ook de pootjes, tenen en nagels, evenals de snavel moeten zo donker mogelijk zijn. Dit is echter nog niet voldoende, want naast een maximale dichtheid van het pigment dient het „bestreppingspatroon” fijn en smal te zijn. We moeten ervan uitgaan dat een groene kanarie nooit te veel zwartpigment kan bezitten. De meest diepzwarte vogels blijken altijd de beste te zijn. Als min of meer ernstige schoonheidsfouten zijn aan te merken lichte hoorndelen en bruinpartijen in flanken en rugdek. Grove bestreping ontsiert de vogel.

De mannelijke goudgroene zal eerder aan de gestelde eisen voldoen dan de vrouwelijke. Vooral bij groene kanaries is het onderscheid tussen „mannen- en poppenkleurtype” duidelijk te zien. Het behoort tot de zeldzaamheden dat een groene pop geen bruinpartijen bezit.

Bij het selecteren van ons fokmateriaal moeten we uiterst zorgvuldig te werk gaan. Poppen die zo min mogelijk bruinpartijen laten zien, daar moeten we zuinig op zijn. Juist zulke poppen zijn waardevol voor de kweek. De praktijk heeft ons geleerd dat zichtbaar bruin onafscheidelijk is verbonden aan de pop. De man is in staat het bruin (phaeomelanine) aan zijn „verschijningsvorm te onttrekken”. Het blijft wel terdege „latent” (verborgen) aanwezig. De kwaliteit en de kwantiteit van de melaninen hebben hierin een groot aandeel. De kleuruiting van zwart is sterker dan van bruin. De werkings sfeer van de „kleurbepalende factoren” wordt mede bepaald door de lengte van de bevedering. Een „intensief” groene kanarie, dus de goudgroene, zal het ideale beeld het beste kunnen benaderen. Een langere bevedering „niet-intensief” geeft een grotere spreiding van de melaninekorreltjes, met als gevolg dat het zwart vervlakt in kleuruiting. Een korte bevedering „intensief” geeft een sterkere concentratie van het pigment, zodat dit een diepzwart karakter krijgt. Het is verdienen stelijk om bijv. een „goudgroenopaal” of een „lutino” te fokken die opgesierd is met de ivoortint. Het is zeker, zo niet

meer, een grote kunst om een stam „goudgroen-ivoor” te fokken. Gefokt in de goede kwaliteit is het een magnifieke verschijning. Elke beweging die de „goudgroen-ivoor” maakt, doet de kleur uiteenspatten als waren het facetten op een groene smaragd. Voor de liefhebber met gevoel voor aparte kleuren en kennis van de betrokken factoren is dit een vogel die voldoening geeft. De „goudgroen-ivoor” moet in zijn verschijningsvorm de werking van de volgende factoren laten zien:

- A. Maximaal zwartpigment (eumelanine).
  - B. Een zo groot mogelijk bezit aan gele vetstofkleur.
  - C. Optimale werking van de blauwfactor (citraenfactor) in al zijn volheid.
  - D. De juiste graad van intensiviteit.
  - E. De nivellerende werking van de ivoorfactor.
- Voorwaar geen makkelijke opgave om de volledige werking van deze vijf factoren in één verschijningsvorm te verenigen. Zodanig dat een ideale „kleurcombinatie” wordt verkregen.

Vooraf de blauwfactor is van groot belang. Bij de gele kanarie doet hij dienst om de gele vetstofkleur te doen gelijken op een bijna rijpe citroen. Bij de groene kanarie doet hij nog meer. Niet alleen de gele vetstofkleur krijgt een citroenachtig karakter, gelijktijdig doet de blauwfactor het zwart verdiepen en verdringt het bruin. Deze veelzijdige werking geeft een verheldering aan de totale kleur.

De blauwfactor is bij een intensieve kanarie makkelijker vast te stellen dan bij een schimmelvogel. Vooral bij de poppen levert het op juiste waarde schatten van de blauwfactor nogal eens moeilijkheden op. Hoewel de blauwfactor zowel bij de mannen en de poppen dubbel aanwezig kan zijn, dus beide dezelfde sterktegraad kunnen hebben, zal de pop dit nooit zo duidelijk demonstreren als de man. Bij de pop is de blauwfactor het best vast te stellen op die plaatsen die het kortst bevederd zijn. Dus op de kop, stuit en vleugelboeg. We zullen dus bij het samenstellen van het fokpaar speciaal letten op het „citraenachtig karakter” in deze veervelden. Hierbij zij opgemerkt dat men spreekt van „enkele en dubbele blauwfactor”. Uit de praktijk weten we dat hierin diverse gradaties bestaan. In procenten zouden we dit als volgt kunnen uitdrukken: van 0 tot 100%. De grens tussen het bezit van „enkele” en „dubbele” blauwfactor is bijzonder moeilijk vast te stellen. Hierin is weer een grote variatiebreedte te ontdekken. Nu zijn kanaries met dubbele blauwfactor met een kaarsje te zoeken. Meestal zullen we genoeg moeten nemen met vogels die een zwakke blauwfactor bezitten. Door dergelijke vogels aan elkaar te paren en hierbij streng selectief te werk te gaan, kan

de werking van de factor versterkt worden. Op die manier kunnen we tot ons doel geraken.

De „ivoorfactor” (sc.structuur-carotinoïde factor) geeft een verminderde uiting aan de vetstofkleur. De „groen-ivoor” met een zwak geelbezit is niet direct een kleur om hoera te roepen. Grauwachtig van kleur. De ivoorfactor heeft de gele vetstofkleur zodanig bewerkt, dat hiervan weinig of niets overblijft. Van een werkelijke groen-ivoorkleur is weinig of niets te bespeuren. De zwart- en bruinpartijen voeren de boventoon. Alleen op de kop, stuit en borst is wat geel-ivoor te zien. Derhalve is het zaak dat we voor het fokken van goudgroen-ivoor vogels gebruiken met een maximum bezit aan hooggeel. Daarbij de werking van de intensiefactor, die de kleurstoffen een grotere dichtheid geeft, waardoor het „ivooreffect” veel beter naar voren komt.

Bij het fokken van „goudgroen-ivoor” dienen we te weten dat de „ivoorfactor” geslachtsgebonden vererft. Zo geeft de groen-ivoor man gepaard aan een groene pop alleen groen-ivoor dochters. De zonen ontvangen wel de ivoorfactor, echter niet zichtbaar. De man moet immers de kleurfactoren die gelegen zijn op het X-chromosoom dubbel bezitten, dus op beide X-chromosomen, dan komt de werking van de kleurfactoren in de verschijningsvorm tot uiting.

De groen-ivoor pop zal door het bezit van

één X-chromosoom alleen aan haar zonen de ivoorfactor overdragen. Dit houdt in dat een groene man gepaard aan een groen-ivoor pop alleen groene zonen en dochters geeft. De zonen zijn dan split-ivoor (groen/ivoor). Met betrekking tot de ivoorfactor zijn er vijf paringscombinaties. De onderstaande paringen geven u een beeld van de mogelijkheden. Rekening houdend dat een der ouderdieren „intensief” is, en in het bezit van voorgenomde factoren.

Tot besluit wil ik er nogmaals op wijzen dat het gebruik van homozygote (fokzuivere) groene vogels het snelst tot succes leidt.

Het is belangrijk dat men steeds goed voor ogen houdt dat elke eigenschap waarin de betrokken kleurkanarie uitblinkt, in dit geval de „goudgroen-ivoor”, de blauwfactor, geelfactor, intensiefactor en de ivoorfactor het gevolg zijn van een aangeboren aanleg. Zwak of sterk in hun „erfelijke overdracht”. Het komt zelden voor dat de vogel uitblinkt in al zijn kleurkenmerken. Doch de enkeling die de kleurfactoren in de juiste verhoudingen te zien geeft, kan rekenen op waardering.

Aan de serieuze kleurkanarielifhebber de taak om een vogel te fokken waarin alle kleurkenmerken van een sublieme kwaliteit zijn.

Dit geldt niet alleen voor de „goudgroen-ivoor”. Elke kleurslag die op kwaliteit is gefokt, heeft zijn eigen bekoring.

Vader	Moeder	Zonen	Dochters
Groen	Groen-ivoor	Groen/ivoor	Groen
Groen/ivoor	Groen	Groen en Groen/ivoor	Groen en Groen-ivoor
Groen/ivoor	Groen-ivoor	Groen-ivoor en Groen/ivoor	Groen en Groen-ivoor
Groen-ivoor	Groen	Groen/ivoor	Groen-ivoor
Groen-ivoor	Groen-ivoor	Groen/ivoor	Groen-ivoor

BELANGRIJKE MEDEDELINGEN

GRASPARKIETEN

Liefhebbers en kwekers van grasparkieten in MIDDEN NEDERLAND. Indien u geïnteresseerd bent in een grasparkietenclub om tot goede onderlinge persoonlijke contacten tussen de kwekers te komen, hetgeen kan leiden tot vriendschap en samenwerking in onze liefhebberij, dan kunt u zich schriftelijk aanmelden bij de heren:

J. Schot, Van Limburg Stirumstraat 19 te Veenendaal,

S. Achterberg, Margrietlaan 28 te Langbroek

en G. Visser, Stenencamer 35 te De Bilt.

Ook kunt u op werkdagen, 's morgens, telefonisch contact opnemen met de heer Visser, onder nummer 030-784848, toestel 05.

JAARVERSLAG 1972

In de loop van deze maand is het jaarverslag inclusief de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering 1973 naar de sekretariaten verzonden. De algemene distriktsvergaderingen worden gehouden begin mei. Gaarne uw aandacht daarvoor.

De grootste encyclopedie van het dierenrijk

gratis grote kleurenposter (60 x 80 cm) van deze leuke Koala-beer

Grzimek Het leven der dieren

nieuwe editie
nu in 16 delen

Totaal ruim 9000 bladzijden
met
1500 kleurenafbeeldingen,
waarvan talloze uitstaande
kleurenplaten.

Met 3 speciale
supplementdelen:

- *De ontwikkeling van het leven*
- *Het dier in zijn milieu*
(o.m. het urgente probleem van het bedreigde evenwicht in de natuur: landschapsverandering, lucht-, bodem- en watervervuiling, economische en maatschappelijke gevolgen)
- *Het gedrag van het dier*

Het leven der dieren wordt beschouwd als het grote levenswerk van Prof. dr. Grzimek en is de bekroning van zijn jarenlange onderzoekingen. Met medewerking van honderden deskundigen uit de gehele wereld.

'Om niet te vergeten dat ook wij kinderen van de natuur zijn' (Grzimek)

Deel I	Lagere dieren	Deel IX	Vogels 3
Deel II	Insekten	Deel X	Zoogdieren 1
Deel III	Weekdieren en Stekel- huidigen	Deel XI	Zoogdieren 2
Deel IV	Vissen 1	Deel XII	Zoogdieren 3
Deel V	Vissen 2 en Amfibieën	Deel XIII	Zoogdieren 4
Deel VI	Reptielen	Deel XIV	De ontwikkeling van het leven op aarde
Deel VII	Vogels 1	Deel XV	Het dier in zijn milieu
Deel VIII	Vogels 2	Deel XVI	Het gedrag van het dier

Laat u volledig inlichten over de grootste encyclopedie van het dierenrijk. Gebruik de informatiekaart. U ontvangt dan behalve alle vrijblijvende inlichtingen een **grote kleurenposter (60x80 cm) van deze leuke Koala-beer** geheel gratis!

UITGAVE HET SPECTRUM UTRECHT - AMSTERDAM - ANTWERPEN

Verkrijgbaar in de boekhandel

2009C

PIETPRAAT 11

De vorige aflevering eindigde met de conclusie dat u natuurlijk al met de gegeven basissymbolen kunt werken; ik hoop dat dat inderdaad zo is. Om formules naar hartelust uit te kunnen breiden, is het van groot belang dat u deze basissymbolen kunt dromen. Laten we gezamenlijk eens terugkijken naar de reeds gepubliceerde pietpraatjes, een soort repetitie dus. De serie is gestart met de levensvoorwaarden voor vogels in het algemeen, deze voorwaarden zijn licht, lucht, temperatuur en voeding. Daarna is uiterst beknopt de bevruchting behandeld. Het is vanzelfsprekend onmogelijk om alle facetten van deze materie diepgaand te behandelen in een artikel van ongeveer duizend woorden. Ik heb met u gepraat over het geslachtsrijp worden van vogels, zaadcellen en eicellen, en de verschillen daartussen zijn oppervlakkig aan de orde gekomen. In grote lijnen is deze verwerking van de materie juist. Het nadeel van vereenvoudiging is dat slechts in grote lijnen door gecompliceerde stof gegaan kan worden. Om u een idee te geven hoe ingewikkeld deze stof is, heb ik u verwezen naar een AULA-pocketboek van Alfred Kuhn. De door Veerkamp in zijn „Handleiding voor de kleurkanariekwaker” geïntroduceerde genetische nomenclatuur is voor een klein gedeelte in behandeling genomen in de volgende pietpraatjes. Dit kleine gedeelte bestaat uit de zogenaamde basissymbolen z^+ en z , rb^+ en rb , rz^+ en rz . Opzettelijk heb ik tot nu toe uitsluitend deze zes symbolen behandeld, er is wat „huiswerk” over opgegeven met de bedoeling u vertrouwd te maken met het werken met symbolen. Natuurlijk kijken vakbiologen wat meewarig naar deze informatieverwerking, maar pietpraat wordt dan ook niet voor biologen geschreven, doch is bedoeld als vooropleiding tot het kunnen lezen van Veerkamps handleiding voor de kleurkanariekwaker. De mensen die dit boek kennen als hun broekzak, hebben geen enkele behoefte aan de pietpraatjes van ene meneer Kuiper, blijkens de binnengekomen reacties is er een aantal mensen dat duidelijk wel gelukkig is met de door mij gevolgde stap-voor-stap-methode. In de volgende pietpraatjes

J. Kuiper

zal ik met u ingaan op de werking van de verschillende factoren. Hierbij is het nuttig om de pagina's 176 en 177 uit het boek van Veerkamp bij de hand te hebben. Uiteraard beginnen we bij de zes basissymbolen, en we zullen het aantal factoren van lieverlede gaan uitbreiden. Zoals u in vorige pietpraatjes hebt gezien, hebben de vogels uit de groenpigmentserie alle plustekens nog. Die houdt in dat deze vogels het volledige pigment bezitten. Het pigment van de groene bestaat uit zwart en bruin, nog wat preciezer, uit zwarteumelanine en bruinphaomelanine. Omdat er geen wijzigingen zijn gekomen in het totale pigmentbezit van de groene, noemt men dit ook wel een volpigmentvogel. Er is nog een tweede volpigmentvogel, dit is de bruine. Er is wel een wijziging opgetreden, maar nog geen pigment verloren gegaan. De groene heeft z^+ , de bruine heeft z , het plusteken is hier verdwenen. Wat is er nu precies veranderd? Het symbool z^+ staat voor de aanwezigheid van de zwarteumelanine, het NIET plaatsen van het plusteken betekent dat de zwarteumelanine veranderd is in bruineumelanine. Het totale pigmentbezit van de bruine bestaat dus uit bruineumelanine en bruinphaomelanine. Gaat er bij u nog geen lichtje branden? Ik heb in de voorgaande artikelen consequent geprobeerd om de zogenaamde moeilijke woorden niet te gebruiken, en nu gooi ik ineens met de termen eumelanine en phaomelanine. Moest dat nou zo nodig? Het spijt me, maar dat moet inderdaad zo nodig. Het is te enen male onmogelijk om te praten over zwart en bruin pigment bij kanaries. Het zwarte pigment van de groene ziet er bij de bruine niet meer zwart uit maar bruin, en tot overmaat van ramp blijkt de bruine twee verschillende bruine pigmenten te bezitten. Het is onverkoopbaar als ik tegen u moet zeggen dat bij een bruine vogel het zwartpigment gereduceerd kan worden. U zegt dan ongetwijfeld: „Man, die vogel heeft niet eens zwart.” Om die redenen moet u nu maar eens lekker rustig deze twee pigmentnamen in u opnemen. Tegen het verschijnen van de volgende pietpraat bent u er gegarandeerd aan gewend. Tot dan!

Ussel

moeilijk te missen tijdens de kweek...

Als jonge vogels voorspoedig moeten groeien, dan is het noodzakelijk, dat de juiste voedingsgrondstoffen daarvoor aanwezig zijn. Naast het zaadmengsel als basisvoeding hoort CéDÉ eivoer dagelijks aan uw kweekvogels verstrekt te worden.

De controle van al onze produkten hebben we in handen gelegd van Dawe's Laboratories, Chicago U.S.A., St. Niklaas, België.

CéDÉ vogelvoeders

Tilburg, Langestraat 104, Tel: 013-423156

De

DE LANCASHIRE-KANARIE

Geschiedenis en algemeen

Vorige keer besloot ik het artikel met: „de volgende keer wordt een ander uitgestorven ras besproken.” Wat doet zich echter voor? De Lancashire-kanarie is op de weg terug! Momenteel zijn de vertegenwoordigers van het ras nog geen volle 100% volbloed, maar naar het zich laat aanzien zal de feitelijke herrijzenis niet meer lang op zich laten wachten. Trouwens, wat de London-kanarie betreft, moet ik nog even zeggen, dat er momenteel pogingen worden ondernomen (ook door mijzelf) om dit ras óók weer terug te krijgen!

De naam voor de Lancashire-kanarie is afgeleid van het gelijknamige graafschap, dat ook wel Lancaster wordt genoemd naar de stad met die naam. Hoewel het tot nu toe de grootste en indrukwekkendste kanarie aller tijden is geweest, ontbreekt jammer genoeg een behoorlijke geschiedkundige beschrijving. M.a.w., de juiste tijd van zijn ontstaan staat niet beschreven. Om toch een zeker houvast op dit punt te hebben, moeten we in de lectuur over andere kanarierassen duiken om tot een acceptabele datum te geraken. De oudere benaming Manchester Coppy dankte hij aan de stad Manchester. Ik wil er even op wijzen dat een onvolledige beschrijving is kunnen ontstaan doordat het ras vrijwel niet tot

buiten zijn regio is gekomen. Dit wil dus zeggen dat het ras alleen maar plaatselijk voorkwam in en om Manchester, en dat het daarbuiten vrijwel onbekend was. Dat de Yorkshire van hem is kunnen afstammen, is gelegen in het feit dat de stad Bradford (genoemd als de stad in welke omgeving de Yorkshire is ontstaan; (zie het artikel over de Yorkshire) kort bij de stad Manchester is gelegen.

Afgaande op de verschillende lectuur zou de

Lancashire zo rond 1860 zijn ontstaan en een ware bloeiperiode rond 1890 hebben beleefd. Dit is dan wel kort en bondig gezegd, maar daar komt natuurlijk nog wel iets méér bij kijken. Daar niet alleen een juiste datum van ontstaan ontbreekt maar eveneens de vermelding uit welke andere kanaries (rassen) deze Lancashire is ontstaan, moeten we ook hier tot een logische opbouw van gegevens overgaan, opdat ten minste toch iets vaststaands betreffende de historie van het ras beschreven wordt. Vroeger gaven de mensen er klaarblijkelijk niet zoveel om, om iets over hun kanarieliefhebberij op te schrijven. Er zijn wel oude beschrijvingen over kanaries, doch de enkeling die dit presteerde, moest zich hoofdzakelijk aan de mondelinge overlevering houden. Een paar mensen waar onze liefhebberij veel dank aan verschuldigd is voor wat de beschrijvingen van kanaries betreft, zijn wel Hervieux de Chanteloup, Blakston en Robson. Als we nu moeten zeggen waar de Lancashire een afstamming van is, dan kan met grote zekerheid worden aangenomen dat dit de Norwich is geweest. Natuurlijk zal de Lancashire niet vanaf het begin dié vogel zijn geweest waaronder hij later bekend is geworden. Hier zal, net als bij menig ander ras, de eigenlijke „vervolmaking” pas geleidelijk aan zijn gebeurd.

Als uiteindelijke motivering kunnen we over het algemeen genomen zeggen dat het de Noordengelse kanariekwekers zijn geweest die de Norwich het liefst zo groot mogelijk kweekten, waar de Lancashire zijn ontstaan aan te danken heeft. Zoals reeds in het artikel over de Norwich is gezegd, waren het vooral de mensen uit Prescot, St. Helens en Liverpool (plaatsen die ook in het graafschap Lancashire liggen), die de Norwich in zijn totaliteit liefst zo groot mogelijk zagen. Zo rond 1890 zette zich de tendens in om van die groottekweek af te stappen, en blijkbaar is de Lancashire daar een beetje de dupe van geworden, want vanaf dat tijdstip is het duidelijk dat het ras in aantal steeds verder afnam, zonder dus eerst tot een duidelijke welbekendheid te zijn geraakt.

Net zoals dit bij de andere kuifkanaries (om het maar zo te zeggen) het geval is, kent ook de Lancashire twee verschijningsvormen (variëteiten), te weten de **Coppy** en de **Plainhead**. Coppy staat dan voor „kuif”, en dit betekent in het dialect „pet” of „kap”, terwijl met Plainhead de „kuifbroed”-vogel wordt bedoeld. Ook bij dit ras, dit is volgens mij wel duidelijk, moet met een kuifvogel en een kuifbroedvogel worden gekweekt wil men de gewenste nakomelingen verkrijgen.

Hoewel het dus, zogoed als zeker, een afstamming is van de Norwichs, lijkt de Coppy van de Lancashire in niets op de volle

WIRIKA

ELSCHOTSCHEWEG 15 - SCHIJNDEL (NED.) - TEL. 04104-2355

Wij bieden U vrijblijvend aan:

Napoleons	fl.	7,— p.p.	Palm Tangara's	40,— p.st.
Zilver- en loodbekjes		7,— p.p.	Himalaya Sijsjes	20,— p.st.
Bandvinken		7,75 p.p.	Angola Roodbekwevers	11,— p.p.
Ekstertjes		7,75 p.p.	Shama Lijsters	65,— p.st.
Vuurvinken		9,50 p.p.	Bladvogels	50,— p.st.
Goudmussen		9,— p.p.	Blauwvleugel Bladvogels	60,— p.st.
Blauwfazantjes		9,— p.p.	Grote Groene Bladvogels	70,— p.st.
Oranjeaakjes		9,— p.p.	Fairy Bluebirds	100,— p.p.
Goudbuikjes		10,50 p.p.	Chinese Spotlijster	45,— p.st.
Mozambique Sijsjes		12,— p.p.	Witkuifgaaien	45,— p.st.
Edelzangers		12,— p.p.	Jala merels	30,— p.st.
Geelbuik astrilde		15,— p.p.	Purperkopgaaien	100,— p.st.
Geelstuit Edelzangers		15,— p.st.	Afrikaanse Glansmerels	20,— p.st.
Dubbele Mozambiquesijsjes		15,— p.st.	Purper Glansmerels	25,— p.st.
Staalvinken		9,— p.p.	Driekleur Glansspreeuw	65,— p.st.
Dominicaïn Wida's		13,50 p.p.	Boliviaanse Kardinaaltjes	20,— p.st.
Oost Afrikaanse Blauwfazantjes		11,— p.p.	Rode Kroonvinken	20,— p.st.
Diucavinken		22,50 p.st.	Kaneelpaapjes	20,— p.p.
Geelschouder Wida's		20,— p.st.	Witkeelpaapjes	15,— p.p.
Geelnek Wida's		32,50 p.p.	Indische nonpareils	20,— p.p.
Konings Wida's		32,50 p.p.	Bruinkoportelanelen	7,50 p.st.
Groene Tijgervinken		27,50 p.p.	Zwartkoportelanelen	12,50 p.st.
Tijgervinken		9,— p.p.	Kala Bulbuls	17,50 p.st.
Muskaatvinken		8,— p.p.	Roodoorbulbuls	22,50 p.st.
Driekleurnonnen		8,50 p.p.	Witoorbuls	22,50 p.st.
Witkop- en Zwartkopnonnen		9,— p.p.	Oever Mynahs	17,50 p.st.
Blauwgrijze roodstaartjes		10,— p.p.	Herten Mynahs	22,50 p.st.
St. Helena fazantjes		15,— p.p.	Pagoda Merels	17,50 p.st.
Dubbele goudbuikjes		14,— p.p.	Grijskopmerels	17,50 p.st.
Angola blauwfazantjes		15,— p.p.	Indigovinken	17,50 p.st.
Roodkop amadines		25,— p.p.	Lazulivinken	20,— p.st.
Grenadine Wevers (op kleur)		25,— p.p.	Regenboog vinken (op kleur)	17,50 p.st.
Zambia Wevers		22,50 p.p.	Mexikaanse kernbijters	22,50 p.st.
Pigmeë duifjes		35,— p.p.	Mexikaanse nonpareils	22,50 p.st.
Rode steenduijjes		35,— p.p.	Blauwe bisschoppen	25,— p.st.
Diamantduifjes		20,— p.p.	Roodkuifkardinalen	22,50 p.st.
Zwartmaskerduifjes		22,50 p.p.	Grasparkieten	10,— p.p.
Zebra-duifjes		40,— p.p.	Regenboogparkieten	25,— p.p.
Geelsnavel Peruduijjes		45,— p.p.	Muisparkieten	45,— p.p.
Groenvleugelduiven		60,— p.p.	Agapornis Personata	65,— p.p.
Senegalduiven		30,— p.p.	Agapornis Fisher's	60,— p.p.
Staalvlekduiven		30,— p.p.	Agapornis Rosecolliers	45,— p.p.
Chinese kwartels		12,50 p.p.	Alexander parkieten	150,— p.p.
Witte Japanse kwartels		25,— p.p.	Goudvoorhoofd-parkieten	65,— p.p.
Regen kwartels		20,— p.p.	Edelparkieten	70,— p.p.
Rodebos kwartels		22,50 p.p.	Rode lorries	300,— p.p.
Californische kuifkwartels		50,— p.p.	Pruimkop parkieten	70,— p.p.
Japanse Kwartels		17,50 p.p.	Roseborst Baardparkieten	70,— p.p.
Francoline kwartels		22,50 p.p.	Geelvoorhoofd Amazone	
Zilver Chinese kwartels		20,— p.p.	papegaaien, vanaf	175,— p.st.
Veelkleurenvinken		20,— p.st.	Grijze roodstaart papegaaien	200,— p.st.
Mexikaanse goudvinken		20,— p.st.	Rode kardinalen	25,— p.st.
Himalaya putters		30,— p.st.	Groene kardinalen	35,— p.st.
Witborstrallen (lev. mei)		50,— p.p.	Deensbonte-, Albino-, en	
Grijze Zebra vinken		10,— p.p.	Lutino parkieten	12,— p.p.
Witte Zebra vinken		12,— p.p.	Valkparkieten	35,— p.p.
Beige Zebra vinken		11,— p.p.	Nandaya parkieten	60,— p.p.
Masker Zebra vinken		14,— p.p.	Taranta parkieten	60,— p.p.
Zilvervleugel Zebra vinken		14,— p.p.	Bruinoorparkieten	70,— p.p.
Japanse Meeuwtjes		9,— p.p.	Oranjevleugelparkieten	60,— p.p.
Brillevogels		25,— p.p.	Kanarievleugelparkieten	55,— p.p.
Brillevogels groot		35,— p.p.	Geelmantellorries	300,— p.p.
Japanse nachtegale (man)		25,— p.st.	Forsten lorries	250,— p.p.
Japanse nachtegale (pop)		15,— p.st.	Halsband parkieten	35,— p.p.
Zilveroornachttegale		45,— p.st.	Bonte boertjes	60,— p.p.
Blauwvleugelnachttegale		40,— p.st.	Amazone kardinalen	25,— p.st.
Rijstvogels		10,— p.p.	Gele kernbijters	30,— p.st.
Witte Rijstvogels		50,— p.p.	Morgerammervinken	17,50 p.st.
Saffraanvinken klein		20,— p.p.	Mex. pestvogels	22,50 p.st.
Saffraanvinken groot		20,— p.st.	Mex. sijsjes	22,50 p.st.
Zwartkop timalies		50,— p.st.	Div. tangara's	45,— p.st.

TEVENS BIJEN WIJ U AAN EEN GROTE COLLECTIE TROPISCHE VISSSEN, PLANTEN EN AQUARIUM BENODIGDHEDEN. BRENG VRIJBLIJVEND EEN BEZOEK AAN ONZE MAGAZIJNEN.

Conditie: niet franco, rembours. Min. order f 20,—. Verpakking f 2,— per kistje. Onze magazijnen zijn dagelijks geopend tot 6 uur. Zondags t/m 26 aug. tot 15.30 uur. In onderstaande plaatsen en data zijn wij met een grote collectie vogels voor verkoop.

Wormerveer: Hotel de Jonge Prins, Marktstr. 2, van 9.30 uur tot 2 uur, 28 april, 19 mei en 9 juni.
Spijkenisse: Verenigingsgebouw „Het Contact“, Vredehofstr. 14, van 9.30 uur tot 2 uur, 5 mei, 26 mei en 16 juni.

Schagen: Café de Posthoorn, Markt 20, van 10 uur tot 2 uur, 12 mei en 2 juni.

„WIRIKA“ - Elschotsheweg 15, Schijndel - Telefoon 04104-2355.

TROPISCHE VOGELS

TROPISCHE PLANTEN

TROPISCHE VISSSEN

Wissel

en overhangende Crest. In feite is de Coppy ook helemaal geen kuif. Zij bevindt zich namelijk hoofdzakelijk aan de voorkant van de kop, en dan nog in een zogenaamde „hoefijzer“-vorm. In een omgekeerde V-vorm is de rest van de kop naar achteren gewoon glad bevederd. De Coppy mag tevens nooit tot over de ogen of de snavel afhangen.

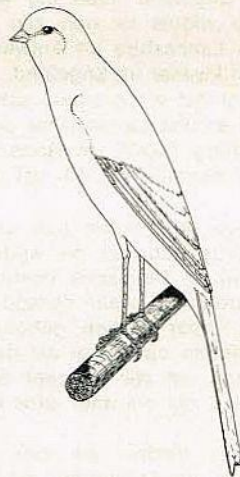
De kleur van de Lancashire was hoofdzakelijk zuiver geel vetstof, met hoogstens een sprenkelfactorige Coppy. De zuiver vetstofkleurige vogels hadden in kwekersogen de meeste waarde, en dit werd dan ook als een ideaal gesteld.

Daar in de kweek met deze vogel een zo groot mogelijke afmeting werd nagestreefd, moet het geen verwondering wekken dat de minimumeis voor de grootte op 19 cm werd gehouden. Meestal echter zag men vaker exemplaren die tot 22 of 23 cm geraakten! De minimumeis voor de afmeting werd opgesteld met de bedoeling dat een vogel dan nog, en niet kleiner, als een Lancashire-kanaarie kon meetellen.

Hoewel de Yorkshire als afstammeling (of misschien beter gezegd: als voortzetting van de Lancashire?) van deze Lancashire een goed omhooggerichte houding bezit, of althans moet bezitten, had deze vogel zelf niet zo'n houding. Hij is wel goed omhoog gericht, maar niet bepaald in een vol strakke lijn uitgedrukt als bij de Yorkshire. Een goede houding is alleen dan bereikt als de vogel goed omhoog gericht zit, de poten daarbij licht gebogen en de staart volkomen recht naar beneden wijst. De lichaamsvorm is van het meer spoelvormige type. De ruglijn moet licht gebogen zijn met een idem borst, terwijl de kop met een duidelijke knik in de nek op de lange hals moet zijn geplaatst. De hals zelf gaat met een lichte glooiing in de keel en nek in het lichaam over. De slanke lichaamsvorm wordt nog iets door de lange doch glad aansluitende bevedering benadrukt. De bevedering zal nooit de minste vorm van krulling mogen vertonen!

De Plainhead moet volkomen identiek zijn aan de Coppy-vogel, doch dan natuurlijk zonder een Coppy. Zijn kop moet mooi rond zijn en daarbij tevens door de langere bevedering boven de ogen verdikkingen bezitten, die in de praktijk als „wenkbrauwen“ worden aangeduid; deze wenkbrauwen zullen altijd zichtbaar moeten zijn, maar niet zó overdadig dat ze gaan afhangen. Reeds eerder heb ik gezegd dat het zogoed als zeker de Norwich is geweest, en dan vooral de Crested Norwich, die als voorvader voor de Lancashire heeft gediend. Met dit alleen te veronderstellen, zou misschien aan andere belangrijke invloeden voorbij worden gegaan. Als we immers naar de houding kijken, dan zien we dat deze toch

wel een zekere inbreng van de Belgische Bult doet vermoeden. Aan de hand van pas verkregen inzichten is het trouwens ook niet onlogisch om te vermoeden dat de Lizard ook een zeker deel heeft ingebracht. Op de eerste plaats is er immers het feit dat de Lizard

in het begin voornamelijk in het graafschap Lancashire werd gehouden (de hugenoten-vluchtelingen waren daar neergestreken), zodat een inbreng van deze vogel haast zeker is. Daarnaast doet de vorm van de Coppy ook nog een zekere invloed vermoeden.

Hoewel de Lancashire zo omstreeks 1900 zo stilaan begon te verdwijnen, en op het laatst wel totaal (?) was verdwenen, is dit ras in biologische zin nooit weg geweest. Dit klinkt wel wat vreemd, doch is bepaald niet raar. Immers, in de Norwicks (vooral de Crested-exemplaren) en de Yorkshires is een groot erfdeel van dit ras opgeslagen. Het is alleen de kunst om het er weer uit te voorschijn te halen.

Men heeft reeds herhaaldelijk geprobeerd om de Lancashire terug te krijgen, maar vrijwel steeds met weinig succes. Reeds in 1961 was er op de Nationale Show in Londen een herboren Lancashire te zien, terwijl in 1962 op de AZ-Bundesschau in Gelsenkirchen (West-Duitsland) ook enige vogels te zien waren die ook een goede stap in de richting van dit ras moeten zijn geweest. Dit waren kruisingen uit Crested Norwich $\times$ Yorkshire. Jammer genoeg is daarna niets meer gehoord over deze vogels. Klaarblijkelijk hebben de kwekers toch niet stilgezeten, want pas nog heb ik met eigen ogen een herboren Lancashire Coppy op de op 10 december 1972 gehouden Internationale Postuurkanaarie Kampioenschappen te Antwerpen mogen aanschouwen. Het was dan wel nog geen werkelijke Lancashire Coppy, eerder vond ik hem

een grote Yorkshire met kuif, doch het verheugde mij in grote mate om hem te zien, daar het misschien niet lang meer zal duren voor hij terug-van-weg-geweest zal zijn. Die vogel is beslist niet het enige exemplaar dat momenteel van de Lancashire bestaat, want berichten uit Engeland laten mij weten dat er daar enige vogels te zien zijn geweest. Trouwens, die Lancashire uit Antwerpen was er een van een kweker uit Engeland.

Op het moment dat ik dit artikel schrijf, weet ik nog niet of er ook Lancashires op de Wereldtentoonstelling C.O.M. te Rotterdam zullen zijn, doch hopelijk zal dit wel het geval zijn.

Nu ik toch over Antwerpen heb gesproken, moet ik even zeggen dat de wedstrijd die de mensen van de Belgische Postuurkanarie Club organiseren een waar dorado voor de liefhebbers is. Naar ik heb gehoord, staan er grootse plannen op stapel als de club 10 jaar zal bestaan, en zal het zeer zeker dan de moeite waard zijn om daar eens een kijkje te gaan nemen.

Korter bij huis vinden we ook nog de B.B.C.P. in Luik, die tevens een speciaalclub voor postuurkanaries is en qua wedstrijd niet veel onderdoet voor die uit Antwerpen. In

ons land blijven we met onze E.N.V.v.V.E.P. wel wat achter bij onze Belgische vrienden, maar de toekomst ziet er voor ons toch wel hoopvol uit.

Ja, dan wil ik vanaf deze plaats nog even een uitleg geven waarom ik voorlopig alleen de geschiedenis en wat algemeen over de postuurkanaries vermeld. De laatste tijd heb ik al vaker te horen gekregen waarom ik dit eigenlijk doe en nog niets over de kweek etc. uitvoeriger vermeld, want daar hebben de kwekers toch meer aan. Ik wil dan ook zeggen dat ik eerst de geschiedenis behandel van de verschillende rassen en dat, als dit eenmaal zal zijn gebeurd, ik beslist over de andere punten zal gaan schrijven. Het lijkt mij uit oogpunt van onze liefhebberij, die zoveel rassen (en dus ook aanhangers) kent, niet zo interessant als in een paar artikelen achter elkaar over een en hetzelfde ras wordt gesproken. Nog even geduld hebben, dan komt dit beslist in orde.

Aan de hand van de hierbij afgedrukte tekeningen zal men zich een goed beeld van de twee variëteiten van de Lancashire kunnen vormen.

De volgende vogel die besproken zal worden, is de Scotch. Graag tot dan maar weer.

A. P. VAN GILS

ORANJEPLEIN 21 - GOIRLE (HOLLAND)

TELEFOON 04247 - 15 79

VOGEL- EN DIERENHANDEL

Gele Kanariepoppen	8,50 p.st.	Witte Rijstvogels	45,— p.p.
Gele Kanariemannen	15,— p.st.	Grijze Rijstvogels	10,— p.p.
Gloster Kanaries	55,— p.p.	Grijze Zebrovinkjes	9,— p.p.
Border Kanaries	65,— p.p.	Witte Zebrovinkjes	10,— p.p.
Yorkshire Kanaries	135,— p.p.	Zilvervleugelzebra's	12,50 p.p.
Rode Kanaries	40,— p.p.	Japanse Meeuwjes	7,50 p.p.
Diamantvinkjes	50,— p.p.	Diamantduifjes	17,50 p.p.
Spitsstaart amadines	35,— p.p.	Zilver diamantduifjes	30,— p.p.
Binsen asstrildes	45,— p.p.	Zebraduijjes	22,50 p.p.
Ceres asstrildes	35,— p.p.	Staalvlekduifjes	20,— p.p.
Binchonow asstrildes	50,— p.p.	Tambourijn duifjes	65,— p.p.
Gould amadines	65,— p.p.	Koekoeksduiven	85,— p.p.
Zwartkop goulds	90,— p.p.	Emerald duifjes	80,— p.p.
Rode druppel asstrildes	55,— p.p.	Fischerle parkieten	45,— p.p.
Groene druppel asstrildes	65,— p.p.	Personatas	50,— p.p.
Parelhalsband amad.	35,— p.p.	Grasparkieten	10,— p.p.
Purpergranaat asstrildes	65,— p.p.	Deensbonte parkieten	12,50 p.p.
Middel Beos	75,— p.st.	Turquosines parkieten	70,— p.p.
Kleine Beos	45,— p.st.	Elegant parkieten	95,— p.p.
Shama lijsters	55,— p.st.	Roodrugparkieten	55,— p.p.
Goud Voorhoofd Bladvogels	35,— p.st.	Valkparkieten	35,— p.p.
Damallijster	45,— p.st.	Rosecolli's	35,— p.p.
Dayalijsters	55,— p.st.	Halsbandparkieten	30,— p.p.
Irenabullbulls	150,— p.p.	Grijze Roodstaart Pap.	225,— p.st.
Roodoorbullbulls	17,50 p.st.	Groene Papegaaien	175,— p.st.
Roodstuitbullbulls	17,50 p.st.	Prachtrosellias	175,— p.p.

Verder vele soorten kleine tropische vogels in voorraad. Regelmatig wisselende voorraad. Wij vragen te koop Grasparkieten, Australische Vinken, Kanarievogels Rood en Oranjerood.

Verzending van de Vogels geschiedt onder rembours. Kistje 2,50 p. st. vracht rekening koper.

Wij zijn geopend dagelijks van 9 tot 12 uur en 1.30 tot 5.30 uur. Zondags van 10 tot 12 uur.

MOOI EN STERK

P. C. Paulus

Het gehele jaar worden ze geïmporteerd, de bij ons welbekende bandvink, die de naam heeft zo agressief te zijn.

Alleen is de naam eigenlijk alleen maar van toepassing op de man; het popje mist dat mooie halsbandje.

Hun land van herkomst is Zuid- en Centraal-Afrika, waar ze bekend zijn onder de naam bloedkeel-vink.

De agressiviteit valt buiten de broedtijd nogal mee, in de broedtijd willen ze de buurt van het nest nog wel eens vrij houden.

De biotoop in Afrika bestaat uit lichte bossing, gelegen aan de rand van het wijde open veld. Tevens is er altijd water in de buurt; alles bij elkaar een landschap dat ze, net zoals alle „afrikaantjes”, nodig hebben om weg te schuilen voor de zon en om een verfrissend bad te nemen. Gezien de grote aantallen waarin ze gevangen en hier geïmporteerd worden ligt de aanschafprijs vrij laag. Vogels die altijd netjes glad in de veren zitten en bovendien, de snavel wijst er al op, echte zaadeters zijn.

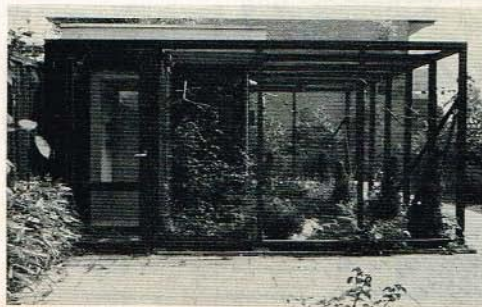
Overwinnen is dus geen enkel bezwaar, als ze in de winter maar in een vorstvrij nachthok kunnen overwinteren.

Dit is dus weer een voordeelpuntje; we kunnen ze het gehele jaar door aanschaffen.

In het voorjaar verdient het wel aanbeveling

om veel nestgelegenheden op te hangen, liefst halfgesloten nestjes e.d. Zodra de man zijn brommerig liedje begint te zingen en het popje gaat voeren, komen er waarschijnlijk gauw eitjes. Bij mij in de volière namen ze een bloempot in beslag en hier werd van wat fijne onkruiden en veertjes een nestje in gebouwd. Alles werd in een snel tempo afgewerkt en de man werkte net zo hard mee als het popje.

Vlak ernaast, op ongeveer 25 cm afstand, werden zilverbekjes uitgebroed zonder moeilijkheden.

Volgens de gegevens die ik uit Zuid-Afrika gekregen heb, leven ze voor 90% van onkruid- en graszaden en een enkel insect.

Bij mij bestond hun menu in hoofdzaak uit onkruidzaden en een enkele meelworm.

Het broeden schijnt geen probleem voor ze te zijn, het mannetje broedt nl. net zo hard als de pop.

Er lagen 4 eitjes in het nestje en dat leverde na 14 dagen 3 jongen op. Het grote probleem is dat ze nestcontrole niet accepteren, dus ging het eerste broed verloren door mijn nieuwsgierigheid. Ik neem zelfs aan dat het beter is om de ringen die we gebruiken zelfs zwart te verven voor we ze aanschuiven.

Het tweede nestje werd in een halfgesloten nestkastje gemaakt en bestond uit 3 eitjes, en al sta je dan te trappelen van ongeduld, je moet er afblijven.

Ze konden nu kennelijk meer verdragen, want het nestje hing op 2 m hoogte op 10 cm afstand van het gaas waar dagelijks langs gelopen en gefietst wordt.

Na 3 weken vlogen de jongen uit, weliswaar ongeringd, want dat durfde ik niet meer na de eerste ervaring.

Of het mannen of poppen zijn is direct te zien, de mannen hebben dan namelijk een beige band op de keel.

Het voedsel bestaat voor 50% uit verse onkruidzaden en een enkele meelworm en de rest wordt uit de zaadbak gehaald.

Ook heb ik ze wel eens in het universeel zien pikken. Het is als met zoveel dingen, de aanhouder wint. Volgend jaar probeer ik ze te ringen, misschien zijn de hier gefokte jongen wat rustiger. Het is tenslotte een uitdaging om met geringde bandvinken op een T.T. te komen.

Zoals ik reeds schreef, voor de prijs hoeft men het niet te laten en het is een mooie aanvulling voor de volière, en zelfs in een kooi moeten ze tot broeden te brengen zijn, alleen heb ik daar persoonlijk nog geen ervaring mee.

JSSSEL

*UW DURE VOGELS
HEBBEN RECHT OP EEN
VOLLEDIG VERANTWOORD
DIEET:*

VETTE KORREL

*EEN 100% DIEET VOOR
SPREEUW- EN
LIJSTERACHTIGEN,
MERELS, BEOS ETC.*

PRIJS f. 180 PER KG.

*UW WINKELIER HEEFT HET.

VETTE KORREL

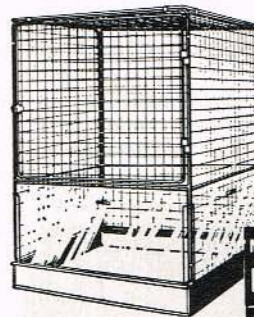
Import:

Vic van Heeswijk Veghel Sluisstraat 41
Postbus 63 Telefoon (0 4130) 6 40 59

NIUW! PARADISO - KOMECO ZELFBOUW VOLIERES

Geheel metalen zelfbouw kamervolières van genormaliseerde elementen. Steeds uit te breiden en onder te verdelen. Twee standaard-uitvoeringen met oneindig veel combinatiemogelijkheden. Het past altijd! Gegarandeerd!

PARADISO-KOMECO VOLIÈRE geen kool, maar een echte vogelwoning!

Roestvrij, morsvrij, en hygiënisch. Waterdichte schuiflade. Gemakkelijk toegankelijk, veilig af te sluiten. Geen zichtbelemmering!

Montage? Het werk van een ogenblik. Geen gereedschappen nodig!

Stuur de BON of schrijf een briefkaart aan:

Metaalwarenfabriek Hulskamp N.V.

KOMECO-DIVISION

POSTBUS 52 TE ALKMAAR

PARADISO **BON** Zend mij Uw rijk geïllustreerde prospectus met technische beschrijving en prijslijst van de **PARADISO-KOMECO ZELFBOUW VOLIERES**

VOLIÈRE Naam:.....
Adres:.....
Plaats:.....

De

MET HET VOER OP DE GROENE TOER

H. Booij

Het gebruik van groen voer in de vorm van jonge plantjes en onrijpe zaden is reeds lang bekend als onderdeel van het voedingsprogramma van zaadetende volièrevogels.

Door ervaringsuitwisseling tussen vogelhouders is de toepassing in de laatste tien jaar sterk gegroeid, hetgeen mee zijn oorzaak zal vinden in de toegenomen hoeveelheid vrije tijd van de liefhebbers, die het zoeken en verzamelen van de vermelde voerbestanddelen mogelijk maakt.

Velen gaan in de tijd van overvloed voorraden vormen van wilde-plantenzaden om die in ongunstiger perioden te kunnen verstrekken. Het effect van die gedroogde zaden op de conditie van de vogels is echter niet groter dan van de normale handelsvoorraden, zij het dat de grote verscheidenheid in soorten gunstig kan werken.

Hoe zit het dan eigenlijk met de biologische waarde van groen voer? Waarom geven de zaadeters zelf veruit de voorkeur aan onrijpe en jonge zaden en aan vers groen? Daarvoor eerst iets over de spijsverteringsorganen van de vogel.

De maag van de vogel is samengesteld. In het eerste, kleine deel, de kliermaag, worden door de kliertjes in de wand verteringssappen (vroeger fermenten, tegenwoordig enzymen genoemd) afgescheiden. Het pepsine, één van deze enzymen, verkleint de eitwitten tot kleinere delen (de peptonen).

Het tweede deel van de vogelmaag is van binnen bekleed met verhoornd weefsel en bestaat uit krachtige spieren. De malende werking van deze spiermaag (gecommandeerd door het centrale zenuwstelsel) heeft nog een groter effect door de aanwezigheid van grit of steentjes.

Daarna komt het voedsel in de dunne darm,

waarin het opnieuw wordt bewerkt door enzymen, ditmaal afgescheiden door de alvleesklier (ook wel pancreas of buikspeekselklier genoemd), o.a. het trypsine, dat de reeds gesplitste eiwitten verder afbreekt tot hun samenstellende delen: de aminozuren.

Slechts de volledig afgebroken eiwitten, de aminozuren dus, zijn verteerbaar, d.w.z. worden door de darmwand doorgelaten en in het bloed opgenomen, waarna ze als bouwstenen dienen voor de eigen lichaamseiwitten van de vogel (opbouw daarvan vindt plaats in de lever).

In de jonge nog groeiende planten en ook in de zich ontwikkelende zaden bevinden zich naast suikers, koolhydraten, vitaminen, vetten enz. ook eiwitten, aminozuren en amiden (dat zijn aminozuren in opbouw). De belangrijkste eigenschap van de amiden en aminozuren is dat ze volledig verteerbaar zijn.

Het dierlijk lichaam zelf bevat geen amiden maar gebruikt de amiden uit het groene voer voor het maken van de nodige aminozuren. De aminozuren waaruit de eiwitten zijn samengesteld, zijn velerlei. Van de vele bekende zijn er een tiental nodig voor de vorming van eiwitten die mens en dier nodig hebben; dit zijn de z.g. essentiële aminozuren, waarvan door proeven is gebleken dat ze niet in het lichaam worden gemaakt.

Ingewikkelde eiwitten vormen soms ketens van een groot aantal aminozuren, hoewel niet meer dan 20 verschillende; zo zijn er hormonen (zeer gecompliceerde eiwitten) die uit meer dan tweehonderd aminozuren zijn samengesteld, terwijl het eiwit hemoglobine (onderdeel van bloed) bestaat uit 574 aminozuren.

De afbraak van eiwitten vergt energie van het vogellichaam, maar ook tijd die nodig is voor de inwerking van de enzymen op de eiwitten. De stofwisseling van de vogel verloopt snel door de betrekkelijk hoge temperatuur van het lichaam.

Het is voor mij dan ook een volkomen duidelijke zaak dat de vogel veel baat heeft bij de volledig verteerbare aminozuren en amiden uit het groene voer, en de gestelde vraag naar de voorkeur voor jong groen voer en onrijpe zaden moet dan ook uit de instinctieve drang van de vogel worden verklaard.

Het wordt nu ook begrijpelijk waarom een plant als Vogelmuur (*Stellaria media*) zo in trek is. Dit kruid wordt namelijk al eeuwen genuttigd door jonge vogels met de voor hun lichaamsopbouw grote eiwitbehoefte, getuige ook de Engelse naam Chickenweed, die duidt op het gebruik als voer voor kuikens, dat ook in Nederland al lang geleden bekend was.

Vogelmuur blijkt een hoog gehalte aan aminozuren te bezitten, meer dan andere jonge planten. Een eenvoudige proef zal U dit bewijzen: een partijtje Vogelmuur dat te lang koud en vochtig ligt gaat door ontwikkeling van de rottingsbacteriën over tot ontbinding, daarbij worden ook de aminozuren ontleed, waarbij ammoniak vrij komt; de onaangename geur hiervan zult U echter bij ontbinding van andere gewassen veel minder ruiken.

Verder is Vogelmuur ook nog een bijzonder kruid doordat het drie à vier generaties per jaar oplevert, zodat er eigenlijk steeds jonge plantjes beschikbaar zijn. In de ouder wordende plant vermindert het gehalte van aminozuren en amiden t.g.v. de vruchtvorming. In de vruchten (zaden in dit geval) worden de eiwitstoffen geconcentreerd, terwijl de oude plant cellulose vormt, gaat verhouten.

Het ligt dan ook voor de hand dat alle vogelhouders trachten hun vogels van het zo nuttige groene voer te voorzien. Het verzamelen ervan valt tegenwoordig echter vooral in dicht-

bevolkte en industriegebieden niet gemakkelijk. Ook is het gevaar dat de planten met giftige verdelingsmiddelen zijn bespoten, zeker niet denkbeeldig. Door de vele tijd die er daardoor aan het zoeken moet worden besteed, blijft het vaak achterwege.

Maar dat hoeft toch niet!

Elke tuinbezitter heeft wel een hoekje grond waar hij zelf de gewenste zaden van Vogelmuur en andere kruiden kan uitzaaien. 's Winters kan men binnenshuis zaaien. Zij die niet over een tuin beschikken, kunnen van balkonbakken gebruik maken.

Als zaaimeidium gebruikt men goede tuingrond of potgrond, vermengd met wat turf-molm. Het eventueel voorgeweekte zaad zaait men oppervlakkig, dat wil zeggen na het zaaien slechts de grond licht aandrukken (bovengrond wel vochtig houden). Het zaad van wilde planten dat dieper dan twee cm in de grond ligt, kiemt nl. niet maar blijft rusten, desnoods acht à tien jaar (witte ganzenvoet ca. 50 jaar, zuring 70 jaar), totdat door grondbewerking het zaad aan de oppervlakte komt. Het gezaaide kan men tegen vogelvraat beschermen door het spannen van een net of zwarte draad even boven de grond, zodat de vogels er niet onderdoor kunnen kruipen. Kweekt U om de zaden, dan de grond vooraf vermengen met fosforzuurhoudende (kunst-) mest.

Bij het binnenshuis zaaien gedurende de winter, wat men alleen ter verkrijging van groen voer doet (aangezien de lichthoeveelheid te gering is om de plantjes tot bloei te brengen), maakt men gebruik van ondiepe schalen of bakjes die zijn gevuld met gegloeid zand (ter voorkoming van schimmelontwikkeling), bij Vogelmuur bij voorkeur vermengd met wat stofklei zoals van de aardappels afgevallen is. Hierbij ook weer op te letten dat de bovengrond vochtig blijft. Vorstvrij opstellen en daar waar veel en langdurig licht kan toetreden (ook kunstlicht). Men dient verdacht te zijn op te hoge temperaturen; de sterke groei die daardoor ontstaat heeft door het betrekkelijk weinige licht geen volle maar gerekte, slappe planten tengevolge.

Buitenshuis zaaien kan men Vogelmuur van febr./maart tot oktober, binnenshuis in de rest van het jaar. Andere wilde planten ter verkrijging van onrijpe zaden zaait men in het algemeen in het voorjaar. Is U niet in de gelegenheid geweest zelf Uw zaden te verzamelen, dan kunt U ook zaaizaden kopen.

Tip: bij buiten zaaien geeft afdekken met glas aanzienlijk snellere groei. Als bijkomend voordeel bij het zelf zaaien maakt U kennis met de schoonheid van de wilde planten, waarvan U de snelle ontwikkeling in Uw eigen tuintje kunt gadeslaan.

VOZANO's VOGELHANDEL

HOOGSTRAAT 203

- VLAARDINGEN (HOLLAND)

- TELEFOON 010-344576

Rode Kardinalen	45,— p.p.	Blauwfazantjes	8,50 p.p.
Dom. Kardinalen	17,50 p.st.	Goudmussen	7,— p.p.
Mantelkardinalen	19,50 p.st.	Diamantduifjes	14,50 p.p.
Roodkuifkardinalen	19,50 p.st.	Chin. dwergkwartels	9,50 p.p.
Mex. nonpareils	45,— p.p.	Chin. dwergkwartels (zilver)	19,50 p.p.
Regenboogvinken	45,— p.p.	Rode druppelastr.	55,— p.p.
Saffraanvinken	22,50 p.p.	Zwartmaskerduifjes	19,50 p.p.
Pelzensaffraanvinken	19,50 p.p.	Spitsstaartamadines	35,— p.p.
Boliviakardinaaltjes	35,— p.p.	Binsenastrilden	45,— p.p.
Calif. kuifkwartels	45,— p.p.	Diamantvinken	60,— p.p.
Witkeelpaapjes	19,50 p.p.	Rode tangara's	65,— p.st.
Argent. kanaries	15,— p.st.	Bl. zwarte tangara's	37,50 p.st.
Napoleons	6,50 p.p.	Veelkleurentangara's	45,— p.st.
Teugelastrilden	10,50 p.p.	Roodbuikvliegenvangers	135,— p.p.
Ekstertjes	7,50 p.p.	Witkopschamallijsters	65,— p.st.
Goudbukjes	11,50 p.p.	Schamallijsters	57,50 p.st.
Jap. meeuwtjes	7,50 p.p.	Goudvoorhoofdbladvogels	45,— p.st.
Tijgervinkjes	8,50 p.p.	Bl. vieugelnachtegalen	40,— p.st.
Zilverbekjes	6,— p.p.	Zilverroornachtegalen	50,— p.st.
Loodbekjes	6,— p.p.	Bl. wangbaardvogels	45,— p.st.
Zebra vinken	v.a. 7,50 p.p.	Dayallijsters	45,— p.st.
Driekleurnonnen	7,50 p.p.	Damalijsters	47,50 p.st.
Muskaatvinken	7,50 p.p.	Zuidafr. gele brilvogels (Zosterops	
Zwartkopnonnen	7,50 p.p.	senegalensis andesoni)	32,50 p.p.
Witkopnonnen	8,50 p.p.	Valkparkieten	35,— p.p.
Bandvinken	7,50 p.p.	Roodrugparkieten	45,— p.p.
Roodkopamadines	22,50 p.p.	Gele roodrugparkieten	90,— p.p.
Rijstvogels	9,50 p.p.	Turquoiseineparkieten	75,— p.p.
Witte Rijstvogels	45,— p.p.	Bourksparkieten	50,— p.p.
Rode Kroonvinken	35,— p.p.	Agap. Fischeri	47,50 p.p.
Staalvinken o.k.	8,50 p.p.	Agap. Personata	57,50 p.p.
Geelnekparadijswida's	22,50 p.p.	Agap. Rosecolli	37,50 p.p.
Roodschouderwida's	27,50 p.p.	Grijze Roodstaartpapegaaien	v.a. 175,— p.st.
Fisherwida's	55,— p.p.		
Purpergranaatastrilden	75,— p.p.		
Grijze Kroonvinken	12,50 p.st.		
Melba astrilden	40,— p.p.		
Ind. nonpareils	19,50 p.p.		
Edelzangers	9,50 p.p.		
Oogstreepedelzangers	12,50 p.p.		

Verzending rembours.

VRACHT REKENING KOPER

Geopend: ma. t/m za. van 8.30 uur tot 18.00 uur

Wij kopen en rullen ook vogels.

DIERGAARDE BLIIDORP

zoekt een allround

ZOO-TECHNIKER

voor haar vogelkollektie.

Onze gedachten gaan uit naar iemand met een middelbare opleiding, die na gebleken geschiktheid leiding moet geven aan een afdeling van ongeveer 10 personen.

Een grondige kennis van de praktische aanpak is essentieel.

Sollicitaties te richten aan de

STICHTING KONINKLIJKE ROTTERDAMSE DIERGAARDE
van Aerssenlaan 49, Rotterdam-4, Tel. 010-654333, toestel 5.

ZILVER CHINESE DWERG- KWARTELS

Ussel

Joh. Gijbels

Hoe zit dat nu. Ik heb een zilver haantje en een normaal bruin hennetje (of bruin haantje en zilver hennetje). Nu krijg ik wel jonge kwartels, maar er is niet één zilver bij. Kennissen hebben precies zo'n zelfde paar, dus één zilver en een gewone. Zij hebben wel jonge zilver kuikens. Nog weer een ander heeft twee normale bruine, en daar is ook een zilver kuikentje uitgekomen.

De verklaring hiervoor is niet zo ingewikkeld. De zilverkleur is erfelijk, d.w.z. ze wordt door de ouders op de jongen „overgedragen“. De zilverkleur gedraagt zich ten opzichte van de normaal gekleurden terugtreidend (= recessief). Wat wil dat nu zeggen? We zullen de verschillende mogelijkheden eens nagaan.

1. Bij de ouder-vogels is er één zilver en één normaal bruin. Alle hieruit geboren kuikens zijn normaal bruin. Wel zijn deze jongen allemaal zilver verervend. Uiterlijk is dit niet te zien. Er is geen onderscheid met een gewoon, alleen bruin verervend, normaal bruin kwarteltje.

2. Ook weer ouders waarvan er één zilver is en één bruin, maar deze bruine is nu uit de onder 1 genoemde paring ontstaan. Dus een z.g. split zilver (= zilver verervend).

Uit deze paring komen zowel zilver jongen als normaal gekleurden. Deze normaal gekleurden zijn weer allemaal split zilver (= zilver verervend).

3. Twee bruine ouders, deze zijn nu echter beide zilver verervend (dus uit de onder 1 of 2 genoemde paring). Van de uit dit ouderpaar geboren jongen zal gemiddeld één op de vier kuikens zilver zijn.

Samenvattend is het dus:

A. zilver x zilver → 100% zilver.

B. zilver x normaal bruin → 100% normaal

bruin, (tenzij de normaal bruine oudervogel zilver verervend is, in dat geval is de uitkomst → 50% zilver en → 50% normaal).

C. normaal bruin x normaal bruin → 100% normaal bruin, tenzij beide oudervogels zilver verervend zijn, in dit geval is de uitkomst → 25% zilver en → 75% normaal.

Nu gaan we het nog een keer anders vertellen. En wel in formules uitdrukken. Dit lijkt ingewikkelder, maar is in wezen eenvoudiger en iets meer overzichtelijker. We noemen een normale bruine vogel BB, een zilver vogel is zz. Nu krijgt een jonge vogel de helft van vader en de andere helft van de moeder, dus:

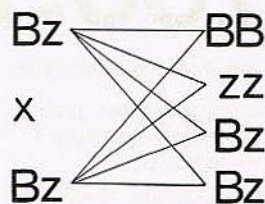
bruin x bruin = BB x BB → 100% BB

zilver x zilver = zz x zz → 100% zz

zilver x bruin = zz x BB → 100% Bz

Een normaal bruin gekleurde, die zilver verervend is, heeft dus de letters Bz. Hebben we nu de paring zilver x bruin (split zilver = zz x Bz → zz en Bz, dus zilver en normaal (split zilver).

Bruin (split zilver) x bruin (split zilver) = Bz x Bz → 1 BB (normaal bruin) 1 zz (normaal zilver) en 2x Bz (normaal, split zilver).

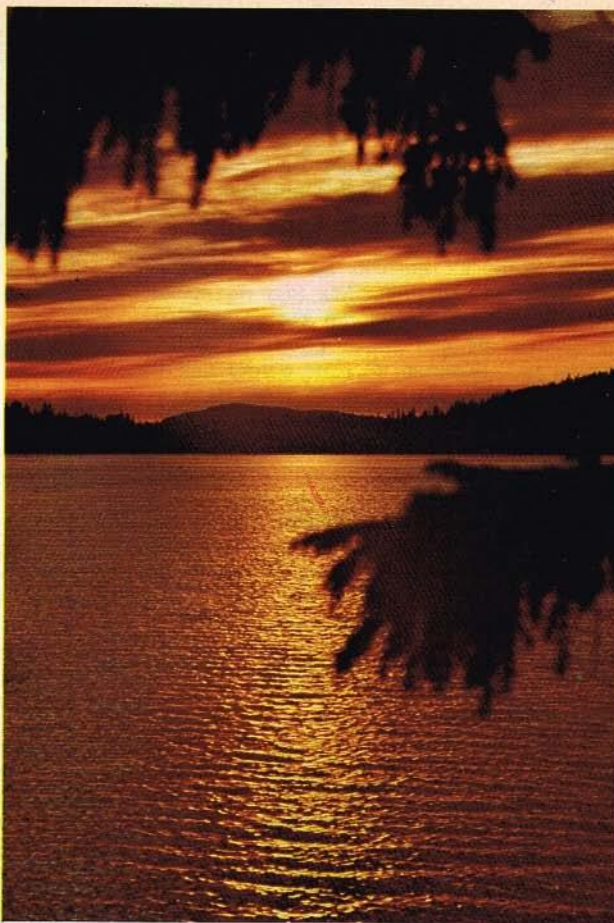

Wat U hier leest over normale en zilver chinese dwergkwartels geldt eveneens o.a. voor normale en zilver diamantduifjes.

De

KRAMSVOGELS VOEREN ER HUN JONGEN DAG EN NACHT

Cees Scholtz

Nog diezelfde avond bracht Martin ons naar een klein meer in de buurt van Vannäs. De ortolaan zong er uitbundig, en begin juni jodelde de wulp er even lustig als bij ons in maart. De groenpootruiter stelde het niet op prijs dat wij zijn woongebied binnendrongen. Voor onze voeten joegen wij steeds de noordse gele kwikstaart op. De twintigmaal vergroterende kijker van Martin bracht vele geheimen aan het licht, behalve de kuifduiker, die wij hier dachten aan te treffen. Wij verhuisden naar een ander meer. Weldra konden wij van de kant de eerste kuifduiker ongedwongen observeren. Hij dreef midden in de plas en verdween bij tijd en wijle onder de waterspiegel. Na een grondige inspectie bleek de ander niets vermoedend op het nest de eieren te bebroeden. Hij had er lang geen gek stekkie, zo te zien. Vol goede moed baanden wij ons een weg door het moeras, maar al spoedig sijpelde het ijskoude water over de randen van mijn laarzen. Het moeras bleek toch een grotere barrière te zijn dan wij dachten. Zouden wij dan toch de poging moeten

opgeven een schuilhut bij de kuifduiker te plaatsen? Martin wist raad. Wij konden wel wat vloerdelen uit een oude schuur halen. Geen mens zou bezwaar maken als wij die voor dit doel gebruikten. Na een half uur zwoegen was de hele vloer in het moeras verdwenen, maar nog waren wij niet dicht genoeg bij ons object genaderd. Martin begon schik te krijgen in de hele onderneming en bood aan 's morgens vroeg op de afgesproken plaats met een rubberboot aanwezig te zijn. Voor vandaag was het welletjes. De zon scheerde de kim en toverde de hemel met gloedvolle kleuren. Het zou al die weken dat wij in Lapland bivakkeerden niet donker worden. Wij kregen daardoor een ongekend lange vakantie. Een tijd die wij wel nodig zouden hebben, wilden wij tenslotte met enkele opnamen van vogels thuiskomen.

Voor dag en dauw was Martin met de boot present. Het bleek nog een toer te zijn de opblaasboot in open water te krijgen. Erg comfortabel was het geval niet. Bij iedere beweging ontstond een lichte deining in het water

en hield de kuifduiker op veilige afstand. Die achterdocht was wel te begrijpen. De boot had geen camouflagekleuren, maar was knalgeel en daarboven prijkte de schuilhut. Zo'n gevaarte moest je de doodsstuipen op de hals halen. Zo erg was het met onze kuifduiker echter ook weer niet gesteld. De vogels hadden in het moeras een perfect werkend alarmsysteem. De wulp was altijd de eerste die op zijn signaalhoorn blies, dan raakte de karmeeuw in paniek, die vlak achter de kuifduiker zijn nest had. Inmiddels had de duiker alle gelegenheid zijn eieren toe te dekken, om daarna als een schim onder de waterspiegel te verdwijnen. Al eens eerder had ik getracht op Gotland in de Oostzee de kuifduiker op de gevoelige plaat te vereeuwigen, maar de bloedzuigers, als dikke, vette wormen, zwommen bij tientallen rondom mijn laarzen. Sommige wisten zich aan mijn benen vast te hechten om bloedtransplantatie toe te passen. Ik was op hun aanwezigheid echt niet gesteld. Van pure armoe moest ik de kuifduiker laten voor wat ze was, want tegen dergelijk gespuis was ik niet opgewassen.

De kuifduiker op zijn nest

Bij mijn Laplandse kuifduiker had ik daar geen last van. Veel haast om het broeden voort te zetten had hij niet. De bonte kraaien, waarvan het hier wemelde, maakten de omgeving onveilig door hun strooptochten naar eieren. Maar het wachten op zijn verschijnen was de moeite waard. Vooral zijn goudgele oogstreek met het karmijnrode oog was betoverend. Ik schoot heel wat filmrolletjes vol, in de hoop dat er enkele haarscherpe platen bij zouden zijn.

Veel rust gunde Martin ons niet, want voor de zon ging zakken, bracht hij ons naar een geheel ander terrein. De noordse stern was pas uit zijn overwinteringsgebied terug-

Martin Olofsson hielp even hard mee om dit experiment tot een goed einde te brengen

Foto: Horst Müller

gekeerd, en zijn anders zo heftige schijnnavallen op zijn indringers in het territorium was er slechts een zwakke afspiegeling van. Weer was het middernacht toen wij de tent op een open plek in het woud opzetten, onder hevige protest van een kramsvogel, wat voor ons aanleiding was de omgeving te inspecteren naar een nest. Enkele meters van de grond in een spar lag het nest. Even later stond de schuilhut al opgesteld. Ik kon het niet laten om te zien hoe hij op dat ding zou reageren. Het duurde niet lang of de kramsvogel verscheen met voer op het nest. Een aardige waarneming, die aantoonde dat kramsvogels zelfs op het middernachtelijke uur doorgaan met voedsel aanbrengen voor de jongen, waardoor het legsel eerder kan uitvliegen dan in zuidelijker oorden, waar met de proviandering 's nachts moet worden gestopt door de invallende duisternis.

Hoe verging het mij de volgende dag bij de kramsvogel? Hij voelde er weinig voor als acteur op te treden, want de slimmerik stak achter het nest door een nauwe opening zijn kop door de groene coulissen en gaf mij nauwelijks kans voor een geslaagde opname. Daar stak ik snel een stokje voor, door een takje te verschikken en hij noodgedwongen wel aan de voorkant op het nest zijn jongen moest voeren. Kramsvogels houden van gezelligheid, en je zou haast spreken van kolonievorming. In de omgeving huide zeker een tiental paartjes. Zodra een bonte kraai het bos naderde, klonk een geratel alsof een ouderwetse vuilnisman met zijn ratel de ronde deed. Martin wist een ruigpootuil in een nestkast een kleine 35 km verderop. Een paar klopjes op zijn woning en de uil stak zijn kop door de opening om te zien wie de brutaliteit had hem in zijn broeden te storen. Graag zouden wij op het aanbod van Martin zijn ingegaan om ons naar een onbewoond eiland in de Botnische Golf te brengen, rijk aan vogels. De volgende dag wilden wij naar de toendra's. Zelfs de sombere berichten over koude en veel sneeuw konden ons niet weerhouden. Wij zouden wel zien, en dat hebben wij geweten...

Wissel

De

VOOR WIE WIL WETEN WAT VOGELS (KUNNEN) ETEN

EN VOOR ALLE ANDERE VOGELLIEFHEBBERS

THIEME'S GROTE NATUURGIDS door Felix, Toman + Hisek

Een geweldig mooi boek met 1190 afbeeldingen in kleur van onze planten- en dieren-wereld. De zeer natuurgetrouwe illustraties zijn opgenomen op 172 gekleurde platen, die ons in de gelegenheid stellen om de meest voorkomende planten en dieren te herkennen. Van de afgebeelde soorten is een verklarende tekst opgenomen, waarin de hoofdzaken kort en bondig staan genoteerd.

De zoöloog Felix, de botanikus Toman en de kunstschilder Hisek hebben samengewerkt om een betrouwbare handleiding te verschaffen aan ieder, die buiten wandelt, voor zijn plezier of met een sleepnet. Wat vind ik daar? Welke vogel vliegt daar plotseling op? Wat kruipt er op mijn mouw? Met behulp van deze natuurgids zal in vele gevallen de naam vastgesteld kunnen worden; in ieder geval is het mogelijk om geslachten of families van planten en beestjes in bos en veld vast te stellen.

Ideaal voor liefhebbers van insecten etende vogels. Bovendien: vrouw en kinderen kunnen nu mee naar buiten op verzameltochten. Ook wat zij zien, is nu te herkennen.

Geb. f 22,50; f 25,- franko per post.

THIEME'S FLORA IN KLEUREN door W. K. Martin

Dit buitengewoon mooie boek is het resultaat van 60 jaar studie en vakmanschap. Van de duizenden planten, die in de tekst uitvoerig worden besproken, zijn er bijna 1500 in kleur afgebeeld.

Iedere plantenminnaar die het boek doorbladert, krijgt bewondering voor het kunstenaarschap van plantenkenners die op zo hartverwarmende wijze zijn liefde voor planten tot uitdrukking heeft weten te brengen. Zonder meer aan te bevelen, voor ieder die op doeltreffende wijze bomen, grassen en kruidachtige planten op naam wil brengen.

Paperback f 17,50; f 20,- franko per post.

Thieme's flora in kleuren

W. Kéble Martin - 1466 afbeeldingen in kleuren

WAT ER GROEIT EN BLOEIT door Jüngling, Hager + Paysan

Hier hebben we een eenvoudig doch zeer doelmatig zakboek, dat goede diensten bewijst voor het op naam brengen en leren herkennen van de belangrijkste in ons land aan te treffen planten. Dit determineerboek geeft op snelle wijze antwoord op vele vragen; het geeft een korte heldere beschrijving van de planten.

De samenstellers bewandelen een geheel nieuwe methode om tot de naam te komen; zij hanteren een sleutel die op gemakkelijke wijze kennis en begrip van de plantenwereld vergroot. Kortom een ideaal determineerboekje met meer dan 600 afbeeldingen in kleur, dat onder andere 50 grasachtige planten en vele onkruiden vermeldt.

Ing. f 12,25; f 14,- franko per post.

IN DE BOSSEN door Aichele + Schwegler

Een boekje met veel informatie over bosachtig landschap en bosgezelschappen. 120 planten en dieren in kleuren. Prachtige kleine foto's met ernaast een beknopte heldere tekst. Onmisbaar voor iedere natuurliefhebber die weleens in een bos komt.

Ing. f 6,50; f 8,- franko per post.

U kunt bestellen op de volgende wijze. Per giro: U vult de gewenste titels en het totaalbedrag in op een giroformulier aan postrekeningnummer 9727 ten name van KOENS algemene boekhandel, Bankastraat 10, Den Haag 2011. Per brief(kaart): zonder postzegel te zenden aan KOENS algemene boekhandel, Antwoordnummer 1085 te Den Haag; u ontvangt dan de gevraagde titels met een acceptgiro ter inzage. Plaatjes kunnen niet teruggenomen worden.

De,

Ussel

DE KOEKOEK

In de maand mei is het een drukke van belang in het rijke natuurleven. Onweerstaanbaar gedreven door het instinct zijn de vogels en dieren bezig het voortbestaan van hun soort te verzekeren. Er wordt druk aan nesten gebouwd of verbouwd en veel wijfjes zitten al op hun broedsel, anderen zijn reeds druk in de weer met het fourageren van hun jongen. Onze gevederde vrienden beleven nu hun topseizoen, behalve dan de koekeek. Hij bouwt immers geen nest en gemakzuchtig als hij is, besteedt hij zelfs zijn jongen uit. Het is eigenlijk zielig om te zien met weik een overgave de pleegouders deze indringer verzorgen en dit ten koste van hun eigen broedsel.

Vogeltragedie

Vooraf in deze tijd ziet het koekeekwijfje nauwlettend toe, wanneer de toekomstige pleegmoeder van haar jong even het nest verlaat. Blicksemsnel inspecteert de koekeek dan dit nest en wanneer de bouw het toelaat, legt ze hierin één ei. Is dit niet mogelijk dan legt ze eerst het ei op de grond om het daarna met behulp van de snavel in het nest te deponeren. Tegelijkertijd verwijdert ze dan een „origineel” ei. Als toekomstig huis voor haar jong zoekt de koekeek bij voorkeur het nest van een roodstaartje, heggemus, graspieper, leeuwerik, kortom van veel kleine vogels uit.

Wanneer de jonge koekeek uitkomt, begint de tragedie voor de pleegouders eerst goed, al zijn ze zich hiervan niet bewust. Daar de indringer veel sneller groeit dan de andere jongen, heeft hij meer voedsel nodig. Hij eet zelfs beduidend meer dan zijn pleegouders, die zich het apelazerus moeten werken om zijn honger te kunnen stillen. Na enkele dagen werkt de koekeek met vleugels en rug de andere jongen uit het nest, de schrokop heeft dan het rijk voor zich alleen. De pleegouders zien kalm toe hoe die gulzigaard hun eigen kroost vernietigt en slepen braaf op zijn gebedel nieuw voedsel aan. Hieruit volgt, dat van werkelijke ouderliefde geen sprake kan zijn, maar dat de vogels domweg gehoorzamen aan een aangeboren instinct.

Waarom de koekeek eigenlijk niet zelf broedt is een moeilijk te beantwoorden vraag. Volgens sommigen zou de koekeek oorspronkelijk in de nabijheid van kuddedieren hebben verbleven en deze op hun zwerftochten heb-

ben vervolgd. Door hun levenswijze werd het de koekoek onmogelijk gemaakt zelf te broeden en de oplossing in het zoeken van pleegouders vond.

Uitdagend

Ondanks dit minder aantrekkelijk broedparasitisme is de koekoek een van onze interessantste zomergasten. Op het laatst van april verschijnt hij weer in ons land en kan men zijn roep uit het verborgene horen, want zien doet men hem niet zo gemakkelijk. Direct begint ieder mannetje voor zich een gebied van tamelijk grote omvang te kiezen. Hardnekkig verdedigt hij dit tegen zijn mededingers. Heeft hij de strijd tegen de indringer gewonnen dan is hij, volgens Brehm, hier nog niet van af. Gewoonlijk vestigt zijn rivaal zich dicht bij hem om zodoende iedere dag een poosje met hem te kunnen bakkeleien. Het wijfje daarentegen let helemaal niet op de grenzen van enig gebied maar zwerft gedurende de hele legtijd door het territorium van verscheidene mannetjes, waarmee het overigens in beste verstandhouding leeft. Alleen met zijn soortgenoten leeft de koekoek op voortdurende voet van oorlog. De gehele overige vogelwereld laat hem siberisch, behalve dan wanneer hij bezig is andere vogels de rol van pleegouders voor zijn kroost op te dringen.

Volksgeloof

Rondom de koekoek bestond, zo hier en daar nog, veel bijgeloof. Zo geloven de jonge meisjes in Portugal, dat ze nog net zoveel jaar ongetrouwd zullen blijven als het aantal malen dat ze de koekoek horen. Wanneer men rekening houdt met het produktieve geroep van de koekoek, ziet het er met de huwelijkskansen voor deze Portugese schonen bedroevend uit. In Engeland voorspelt het geroep het aantal jaren, dat men nog te leven heeft. Ornithologisch schijnen de Engelsen dus beter onderlegd te zijn dan de Portugezen. In Tsjechoslowakije luistert men naar de roep om aan de weet te komen, hoeveel kinderen men zal krijgen. De pil lijkt mij hiertoe een zekerder medium. Ook in het noordoosten van Schotland schrijft men de koekoek eigenaardige huwelijksbemiddelingscapaciteiten (wat een woord!) toe. Hier moet men namelijk, de ongetrouwde wel te verstaan, driemaal op zijn linkerhiel ronddraaien als de koekoek roept. In het kuiltje zal hij dan een haar vinden in de kleur van dat van zijn toekomstige echtgenote c.q. echtgenoot. In Wales wast men bij de eerste koekoeksroep het gezicht als het probate middel tegen sproeten. En in ons land... roept men koekoek wanneer men iemand in het ootje heeft genomen.

Wilt u volop gezonde jongen kweken?

Geef de oudervogels dan dagelijks

OPFOKVOER „K.O.”

Licht verteerbaar

Volledig gevitamineerd

Bevat alle bouwstoffen

Ook verkrijgbaar in een samenstelling MET ZUIVER PLANTAARDIG CAROTEEN voor alle roodfactorige vogels.

Verkrijgbaar bij Uw speciaalzaak.

Vraagt gratis monster en folder bij:

Fa. JAN D. KAPPELLE & ZN.

DEVENTER - POSTBUS 2 - TEL. 05700-139 27

Voor alle soorten vogels

VERKORT DE RIJ-TIJD
BEVORDERT DE BROEDRESULTATEN
VERHOOGT HET WEERSTANDSVERMOGEN
HERGEEFT DE VOGELS HUN ZANG EN
VEDERPRACHT

EEN HOLLEY PRODUCT - POSTBUS 109 - DELFT

VERKRIJGBAAR IN ALLE

dieren - speciaalzaken

HEEFT U ONZE KWEEKKAARTEN AL?

Onmisbaar bij een
doelbewuste
kweek.

25 kaarten voor f 4,—

Bestellingen uitsluitend op
giro 1148324
N.B.v.V. Bergen op Zoom

TARWE KIEMOLIE

beaphar

RAALTE HOLLAND

bevat een hoog gehalte aan
vitamine E, de "anti-sterili-
teitsvitamine" en oefent een
positieve invloed uit op de
bevruchting bij kanaries en
andere vogels.

Ussel

De

wij laten niets aan het toeval over

CéDé is een tot in alle voedingselementen uitgebalanceerd eivoer en bevat dan ook werkelijk alles waar vogels behoefte aan hebben. Ze hebben het gewoon hard nodig in kweek-, rui-, en rustperiode.

Laboratoriumonderzoek en voortdurende controle vormen mede de basis van CéDé vogelvoerders. De wereldbekende Dawe's Laboratories in Chicago en St. Niklaas onderzoeken het gehele jaar de door hen genomen monsters CéDé Eivoer. Deze kwaliteitscontrole waarborgt U een konstant hoogwaardig produkt.

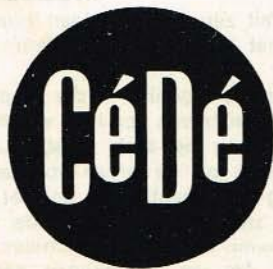
Gun ze eivoer van CéDé,
ze zijn er dol op

Dawe's Laboratories,

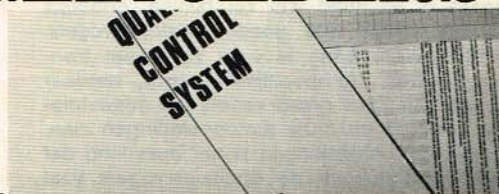
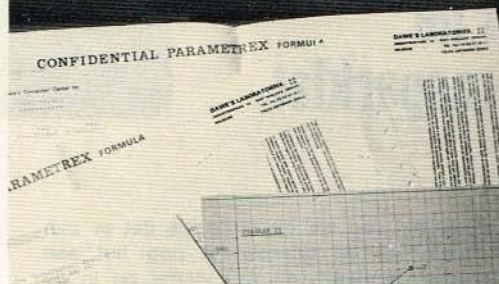
Chicago, Illinois 60606 U.S.A.

Industriepark 18, St. Niklaas, België
Tel.: (03)76.53.41 (51)

VOGELVOEDERS

Tilburg, Langestraat 104, Tel: 013-423156

Ussel

De

Foto: Horst Müller

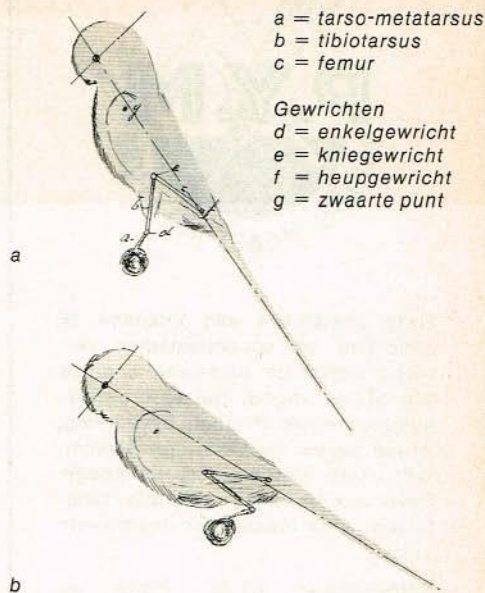
Grootte en type in de grasparakiet

Nog steeds zien we op onze tt's dat er aan het type van de grasparakiet nog het een en ander mankeert; dit valt vooral op in de grote moot van middelmatige kwaliteit, wat dan ook wijst op het feit dat het kweken van „klassevogels” nog steeds een zeer moeilijke opgave is en altijd wel zal blijven, ondanks de import van vele goede kwaliteitsvogels. Kwaliteitsverbetering is voor zeer veel kwekers nog een te moeilijke opgave, vandaar dat we zo'n grote groep vogels van middelmatige kwaliteit op onze tentoonstellingen zien. Bij vele tentoonstellingen is het opvallend dat over het algemeen de openklas-vogels veel

W. Beckmann
beter van kwaliteit zijn dan de eigen kweekvogels, m.a.w. het kopen is makkelijker dan het kweken.

Wat verstaan we nu eigenlijk onder „type”? Een allereerste vereiste van een type vogels is dat hij (of zij) **hoog op stok staat**, m.a.w. dat tussen de stok en de broek voldoende ruimte is. Ik zeg met opzet **staat**, en niet zit. Zittende vogels zien we genoeg op de tt's. Kijkt u maar eens naar de verschillen in de fig. a en b. Als we nu rekenen dat ik enkele jaren geleden een variatie gemeten heb tot 5 mm in de lengte van het scheenbeen (b in de fig.). Deze lengteverschillen komen

wel degelijk tot uiting als de vogel een attente stand aanneemt met een nagenoeg verticale stand van het scheenbeen. In fig. b ziet u een geheel andere stand van de vogel. Training speelt een grote rol in de houding die een vogel tijdens de keuring aanneemt, maar de erfelijk vastgelegde onderlinge lichaamsverhoudingen, de spierverbindingen e.a. spelen misschien een nog grotere rol. Volledig ontspannen zit een vogel als zijn zwaartepunt zich verticaal boven de stok bevindt. Iedere vogel zoekt in rusthouding zijn zwaartepunt, bij vette, overvoerde vogels zal het zwaartepunt zich in een andere plaats bevinden dan bij vogels met een normaal vetweefsel. Een vette vogel zal dan ook een andere ruststand aannemen dan een normaal gevoede vogel. Als wij staan, hoe we ons ook wringen, blijft het zwaartepunt van ons lichaam altijd verticaal boven de bal van onze voeten; buigen we ons voorover, dan gaat automatisch ons „achterwerk” naar achteren, want anders verliezen we ons evenwicht. Buigen we onze schouders zijwaarts, dan gaan onze heupen de andere kant heen. Zo is het met de vogel ongeveer hetzelfde, maar met dit verschil dat de vogel, als hij uit evenwicht is, zich met zijn teenspieren aan de stok kan vastklemmen. Door de buiging van de poten in het hiel- of enkelgewricht in d, worden de spieren die zich achter de poot bevinden gespannen, en door die spanning op de spieren komen automatisch de spieren van de tenen in actie, waardoor de tenen zich om de stok klemmen, wat vooral 's nachts gebeurt als de vogel slaapt. Streckt het enkelgewricht zich weer, dan ontspannen de spieren. In fig. b ziet u dat de vogel niet in ruststand zit, het zwaartepunt bevindt zich niet verticaal boven de stok, maar door het gebogen enkelgewricht klemmen de tenen zich om de stok. De vogel in a zit wel in rusthouding. We blijven even naar fig. a kijken, een pracht type, mooie achterkop, goed ingetrokken snavel. Maar is die mooie achterkop niet bedrieglijk? Een beetje wel, want wat gebeurt er bij die zo mooi ingetrokken snavelstand? De stand van de **lengteas** van de schedel verandert t.o.v. de lengteas van het lichaam, door die ingetrokken snavelstand wordt de achterschedel a.h.w. naar boven gelicht. In de fig. is dat met stippellijnen aangegeven, maar we zien tevens dat de ruglijn iets hol gaat staan (toegestaan, want de standaard zegt „nagenoeg recht”), maar die iets holle ruglijn is weer noodzakelijk om de juiste balans te krijgen, want de balans werd iets verstoord door de naar voren hellende kop. Bij te vette vogels, met erg vette onderborst bijv., krijgen we weer een ander zwaartepunt en houding. Het houdt allemaal verband met elkaar.

Enkele jaren geleden heb ik veel metingen verricht aan skeletten van grasparkieten, met de bedoeling te constateren of de onderlinge verhoudingen van de diverse lichaamsdelen constant waren of variabel. Deze metingen wezen uit dat deze onderlinge verhoudingen aanzienlijk konden variëren, wat inhoudt dat erfelijke factoren dit proces reguleren. Deze onderlinge verhoudingen staan geheel los van de grootte, want de verhouding 2 cm : 1 cm is gelijk aan de verhouding van 4 cm : 2 cm. Dikwijls heb ik dit jaar weer op de keurbrieftjes moeten schrijven: „type prima, maar vogel in zijn geheel te klein”, m.a.w. de houding en de verhoudingen van de vogels waren prima, maar de grootte was niet voldoende, dus vogels van zo'n 20 cm.

Maar die onderlinge verhoudingen van de lichaamsdelen van die te kleine vogels liggen erfelijk vast, en die erfelijke factoren geven ze door aan hun nageslacht. Nu uw vraag: „Leer mij dat kunstje ook eens”.

In de volgende artikelen zullen we trachten een kweekmethode op te zetten waarbij prima type en grootte gecombineerd kunnen worden.

In het wilde weg kweken zonder inzicht heeft weinig zin, dat kost geld en geeft niet veel bevrediging, er zijn wel degelijk spelregels die u in het oog moet houden, wilt u uit die grauwe middenmoot van middelmatigen komen. (wordt vervolgd)

Deze combinatie van Vitamine B, mineralen en sporelementen verbetert enorm de algemene conditie van al uw vogels. Betere broeduitkomsten, snelle en mooie bevedering, vooral na de rui. Voorkomt nervositeit, veren pikken en bloedarmoede. Bevordert de zang van alle zangvogels. Ook ideaal voor postduiven.

Verpakkingen f 1,35, f 3,15 en f 11,25 bij uw dierenspeciaalzaak. Gratis PYM-folder: N.M.I. - afd. OV, postbus 40. Lunteren. Giro 919376.

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest virusziekten en infecties. Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden: enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

De nieuwste Amerik. elektr. broedmachine geheel doorzichtig. 40 W., 220 V., met keerl. en snap-action thermostaat, voor 24 kwartel of 18 kriel of 12 kip of andere eieren. Prima uitk. Ook als kunstmoeder te gebruiken. Folder op aanvraag.

f 84,-

franco huis remb.

VAN WAARDHUIZEN

LEIDERDORP - v. d. Valk Boumanweg 204
Telefoon 01710 - 3 08 37

Wij hebben regelmatig in voorraad

DUIZENDEN TROPISCHE VOGELS

o.a. Bullbuls, Drongo's, Pitta's, Baardvogels, Saffraanvinken, Toekans, Toekanettes, Spreuwen, Tangara's, Rallen, Dayalijsters, Damalijsters, Bladvogels, Schamaliijsters, Irenebullbuls, Wielewalen, Ind. scharrelaars, Gaaien, Wida's, Duijjes, Kwartels, Ara's, Papegaaien; tevens Wolapen, Marmosetjes, Neusbeertjes.

HARLINGER VOGELHUIS

Heiligeweg 17 - Harlingen - Tel. (05178) 3675, b.g.g. 5134

Wederverkopers vraagt prijslijst!

Bird specialist

Vrijblijvend kunnen wij u aanbieden alle soorten kanaries, Australische prachtvinken, Afrikaanse vinken, Zuidamerikaanse vinken, alle soorten parkietachtigen, diverse soorten toucans, siereendjes, kwartels, flamingo's, zwanen, papegaaien, ara's, enz. enz. Steeds duizenden vogels in voorraad.

Wij vragen te koop: alle soorten sier- en watervogels.

BLANKESTIJN'S VOGELHANDEL

Dahliastraat 39 - Veenendaal - Telefoon 08385 - 12367

JSSel

De

BELANGRIJKE MEDEDELINGEN

Waterslaggerclub „De Nachtegaal“

De op 17 februari j.l. gehouden technische dag van bovengenoemde speciaalclub is weer een groot succes geweest. Niet minder dan 480 vogels waren ingezonden door 68 inzenders. Er waren vogels bij van bijzondere kwaliteit. Wat te denken van een meesterzanger van 138 punten en een stam van 527 punten? Voor het afluisteren van de vogels met deskundige uitleg van de keurmeesters bestond grote belangstelling. Al met al een zeer geslaagde dag waarvan de vele aanwezigen bijzonder hebben genoten en ontzettend veel kennis hebben opgedaan.

Keurmeesters

Voor het aanvullend examen grasparkieten zijn te Rotterdam geslaagd de keurmeesters C. Heuperman, C. Michels, A. A. Selders en W. A. Tolman. Van harte gefeliciteerd.

Afvoering

Op eigen verzoek is de keurmeester Verkleij uit Maassluis van de keurmeesterslijst afgevoerd. Nu we het toch over de keurmeesterslijst hebben. Gelijk met het jaarverslag zijn de afdelingen in het bezit gesteld van een nieuwe lijst. Wij verzoeken de sekretariaten deze lijst aan de hand van de berichten in dit blad bij te houden en de opgegeven wijzigingen in die lijst aan te brengen. Hier volgt de eerste. Keurmeester O. Snoek is telefonisch bereikbaar onder nummer 010-133389.

Keurmeester Van Barneveld is voor wat betreft de keuringen volgeboekt, evenals de heer G. Essenberg.

Overleden

Op 2 maart j.l. is in Katwijk overleden de heer A. Ouweland, keurmeester tropische vogels. We verliezen in hem een goed sportman en bekwaam keurmeester. Dat zijn vrouw en kinderen de kracht mogen vinden dit verlies te dragen.

Voorts zijn overleden:

A. van Heertum, Tilburg
W. v. d. Veen, Haren
C. v. d. Weide, Erica
J. Wijnberg, Oldenzaal
B. Bleumink, Haal
J. Melse, Aagtekerke
R. Colly, Geleen
V. v. d. Hoef, Nieuwkoop
G. Schuermans, Tilburg
P. J. Follong, Nijmegen
A. Kok, de Lier
H. Berkelmans, Vlijmen
H. Hovens, Venlo
J. Steins, Eijsden
J. Jager, 2e Exloërmond.

Dat zij rusten in vrede.

Nieuwe keurmeesters kleurkanaries

De volgende keurmeesters zijn voor het examen geslaagd:

S. W. Arends, Fred. van Eedenstraat 7 te Zevenaar;

F. M. M. van Hout, Katoenstraat 2 te Geldrop;

G. M. A. Jansen, Rozenstraat 28 te Deventer;

P. Lücker, A. van Culemborgstraat 28 te IJsselstein;

H. Maat, Burg. Venemastraat 24 te Muntendam;

Mevr. M. van Veen-van Seters, De Gast 33a te Zuidhorn;

A. G. Westland, Noordijsseldijk 8 te IJsselstein;

M. H. de Groodt, Opaal 21 te Nijmegen;

C. Mol, Past. Palsstraat 5 te St. Willebrord.

Aan allen onze hartelijke gelukwensen en nog veel prettige keurdagen. Ook gaat onze en vooral hun dank uit naar allen die hun de opleiding hebben gegeven.

Grasparkieten

De sekretaris van de grasparkietenclub Noord-Holland, de heer P. Polfliet, woont niet op het adres Van der Helststraat maar Arminiushof 52 te Hilversum.

De afbeelding op pag. 125 is GEEN Deens bonte maar een Australisch bonte.

Districtsvlag

Hier dan een foto van de districtsvlag Noord-Brabant.

GROOTMEESTERS IN ZANG EN IMITATIE

P. C. Paulus

Uit Indonesië en India worden ze vaak ingevoerd, deze mooie zangers en goede imitators. Ook in het land van herkomst worden ze vaak als kooivogel gehouden.

We bedoelen de schama-lijster, die daar bekend is onder de naam shama. Het is de moeite waard eens naar ze te luisteren. Niet alleen om het aangeboren zangtalent maar tevens om de imitaties. Alles wat er in de buurt te horen is imiteren ze. Zelf heb ik er wel eens eentje het kraaien van een krielhaantje na horen doen. In hun stamland is hun biotoop dicht begroeid met struikgewas en klimplanten, waarin ze tevens het nest goed verscholen bouwen. De aanschafprijs ligt vrij hoog omdat ze enkel en alleen in paren leven, dus grote vangsten zijn er niet bij. Het voedsel bestaat in grote hoofdzaken uit insecten en zodoende zijn ze dus beslist niet agressief tegenover kleinere zaadeters. Een vogel geschikt voor de volière zowel als voor de kooi. Altijd schoon en glad in de veren, indien ze tenminste voldoende bad-

water hebben, en hun voer gooien ze niet naar alle kanten.

Het overwinnen levert weinig bezwaren op. Reeds na enkele dagen eten ze de meelwormen direct uit de hand en beschouwen die als een tractatie. Overwinteren zonder licht en een beetje warmte kunnen ze niet. Het verdient dus aanbeveling om ze eerst wat tam te maken en dat men ze dan in een binnenvolière onderbrengt.

Er is ook geen enkel bezwaar tegen om ze in de kamer te laten vliegen.

Als er later een popje bijkomt verdient het wel aanbeveling om ze in een ruimte onder te brengen die flink begroeid is. De broedneigingen gaan nl. gepaard met een duchtig achterna jagen van het popje, dus zij moet zich wel degelijk eens kunnen verschuilen. Als nestgelegenheid wordt veelal nog wel eens een dichte nestkast geaccepteerd, waarin van sisalvezels een komvormig nest wordt gebouwd bekleed met fijn materiaal zoals veertjes e.d.

Het broeden gebeurt louter en alleen door de

pop en duurt 14 dagen. Zodra er jongen zijn, en dat is een vorm van veel geluk, begint de man mee te helpen met voeren, net zoals onze inlandse lijsters, met louter en alleen insecten van klein tot groot.

Na ongeveer 14 dagen wordt er ook nog wel eens wat rauw fijngeschaafd vlees geaccepteerd.

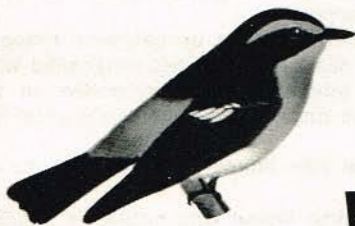
Om de jongen groot te krijgen is het echter wel noodzakelijk om ze grote hoeveelheden sprinkhanen e.d. te verstrekken.

Persoonlijk heb ik het eerlijkheidshalve nog nooit gedurfd, maar er wordt beweerd dat men, zo gauw ze gaan broeden, gerust de deur open kan zetten. De man zorgt dan voor

het grootste gedeelte voor de snavelkost en komt altijd terug naar het nest.

Het voer wat ik ze persoonlijk van begin af aan verstrek is universeel, meelwormen, sprinkhanen, spinnen etc.

Het broeden vind ik het grootste probleem. Om ze gewoon mooi te houden eist wel wat extra zorg, maar wanneer ze gaan broeden, beginnen ze daarmee al vroeg in het voorjaar, soms als het nog behoorlijk koud is en kom dan maar eens aan de broodnodige insecten. Over het geheel genomen is het beslist geen vogel voor de liefhebber die pas begint, al is het alleen maar vanwege de forse prijs die er voor betaald moet worden.

DAT IS .....

De gehele dag

ZONLICHT VITALITEIT

voor gelukkige vogels

De enige - gepatenteerde - buislamp met het volledige zonnenspectrum incl. het heilzame ultra-violet. Onontbeerlijk voor Uw vogels - vooral in de donkere wintermaanden!

Vraag inlichtingen bij de dierenhandel of de importeur:

HARTEVELD HOOS & HEIJERMANS B.V.

Mathenesserlaan 299 - Rotterdam - Tel. (010) 23 58 35

Wij hebben regelmatig voorradig
duizenden tropische vogels
Pracht vinken - Parkieten
Duiven - Kanaries - Papegaaien
Grote Parkieten

Wij importeren „Quiko“, spec.
Opfok en Conditievoer voor
alle vogels!

Vogelhandel „**BENNY SLAGERS**“
Dorpsstraat 79 - Enter (Ov.)
Telef. 05478 - 682
's Zondags tot 2 uur.

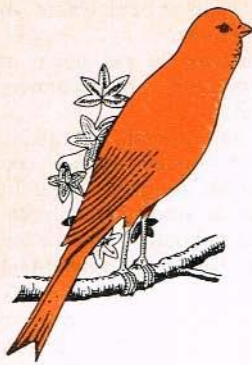
“VERAKA”

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor
pelsdieren, pluimvee en vogels - Voor-
fronten in alle maten - Tevens opvouw-
bare kooien voor honden, katten, duiven,
papegaaien etc.
Bondskooien - Hooiruiven - Voerbakjes

Alles gepuntlast - 100% service.

“VERAKA”

Markstraat 17 - Telefoon 01693 - 1448
Terheijden N.Br.

HET LIED VAN DE HARZER

M. van Woezik

Rechts onder ziet u een keurlijst afgedrukt waarop de harzerkanaries thans worden gekeurd. Dit keursysteem is het resultaat van overleg tussen alle bij de Confédération Ornithologique Mondiale, de wereldorganisatie van landelijke bonden op het gebied van vogelliefhebberij aangesloten landen. Ook Nederland is bij deze organisatie, afgekort genoemd C.O.M., aangesloten.

Vroeger had ieder land zijn eigen keursysteem en dit was op internationale tentoonstellingen steeds een punt van wrijving tussen keurmeesters onderling en tussen inzenders. Wij kunnen ons derhalve slechts verheugen in het tot stand komen van dit keursysteem.

Ik wil thans overgaan tot een beschrijving van de zangtoeren zoals die achtereenvolgens op de keurlijsten zijn vermeld.

Holrollen

Als wij de naam van deze toer eens goed bezien, dan blijkt dat de holrol uit twee elementen bestaat, nl. hol en rol. Wat wij onder hol verstaan, is ieder wel duidelijk. Een holle toon ontstaat bijv. als er geluid wordt geproduceerd uit een leeg vat, een holle buis of een ander hol voorwerp.

Wat rollen betekent, weet ook iedereen.

Een rollende bal of een ander rollend voorwerp kan een rollend geluid veroorzaken. Bij dat rollen horen wij een steeds min of meer geaccentueerde rrrr. Het samenbrengen van het holle geluid en de „r” van het rollen, geeft een beeld van de holrol.

De holrol wordt, wat betreft zijn muzikale effect, beschouwd als de schoonste van alle kanarietoeren. De holrol kan zo rijk zijn aan afwisseling in vorm en toon dat hij recht heeft op de kwalificatie stamtoer of hoofdtoer.

De verschillende benamingen die de keurmeesters aan de diverse vormen van holrol geven, bewijst al dat de holrol een grote afwisselingsmogelijkheid heeft.

Zo spreken wij van: rechte holrol, gebogen holrol, koelerende holrol, vibrerende holrol,

sproedelende holrol. Dit zijn alle benamingen van holrollen met goede eigenschappen. Daarbij komen dan nog benamingen van holrollen met minder goede eigenschappen, die ik hierna zal bespreken.

De holrol behoort tot de categorie **roltoeren**. Dat zijn alle toeren van het kanarielied waarvan de toongrepen zijn verbonden en derhalve een ononderbroken rollende vorm hebben.

Roltoeren zijn: holrol, knor, waterrol en klinkerrol.

Onderbroken toeren zijn: schokkels, kloeken, holklingsels, fluiten en klingels.

Van de onderbroken toeren zijn de toongrepen niet met elkaar verbonden en hebben een zekere tussenruimte tussen elke toongreep. Voor het begrip toongreep: klinkers en medeklinkers, vormen de toongreep. De klinkers die in de tekst van de holrol voorkomen, zijn: o, oe, u, a, eu en ee. De medeklinker is „r”. De tekst van de toongrepen is derhalve: ro-roe-ru-ra-reu en ree.

De klinkers (ook wel grondtonen genoemd) „o” en „oe” zijn het waardevolst en geven de holrol een echte, holle klank. De klinker „u” kan nog voldoende zijn, maar is minder diep en hol.

De klinkers „a”, „eu” en „ee” zijn in het algemeen slechte klinkers, die de toer in waarde doen dalen. De klinker „a” heeft de neiging vlak te klinken. De „eu” maakt de toer meestal ruw en onwelluidend; de „ee” geeft meestal een gevaarlijke neusklank, waardoor de toer strafpunten kan oplopen.

De medeklinker „r” is ook niet zonder invloed op de welluidendheid van de toer. Een te sterk op de voorgrond tredende „r” maakt de toer ruw en hard. Dit niet in de betekenis van luid maar in de betekenis van niet soepel. Is de „r” matig sterk en komt er iets van water in de toer, dan kan dat nog wel aardig en iets borrelend klinken. Wij spreken dan van sproedelend hol. Is de „r” echter zacht en nauwelijks hoorbaar, dan spreekt men van een weke holrol, die soepel kan klinken als de klinker op goede diepte ligt. Treedt de „r” helemaal terug en komt een diepe „o” of „oe” op de

voorgond, begeleid door een zachte „h”, „l” of „k” met soms iets waterachtigs op de klinker, dan spreekt de kenner van koelerend hol en dit is wel de mooiste vorm van holrol.

Een rechte holrol is een holrol die steeds op dezelfde toon en in hetzelfde ritme doorgaat.

Een gebogen holrol is een holrol, die in toonhoogte buigt van boven naar beneden of omgekeerd, in dezelfde toerbeurt.

Een koelerende holrol heb ik hiervoor reeds beschreven.

Een vibrerende holrol is een holrol waarin enige trilling wordt gehoord tussen de toongrepen.

Een sproedelende holrol, waarin water op de klinker wordt gehoord, dat een sproedelend effect veroorzaakt.

Nooit mag men spreken van een vallende of stijgende holrol, aangezien deze uitdrukking alleen van toepassing is op ononderbroken toeren.

De holrol kan de volgende gebreken hebben, waardoor de puntenwaarde sterk vermindert:

Te kort: Een holrol moet voldoende lengte hebben om een goede indruk op de toehoorder te kunnen maken, ook al is de kwaliteit van de toer overigens goed.

Belegen: Ook wel hees, niet helder van geluid, als de stembanden van de vogel iets zijn aangedaan.

Gedrukt: Als de „r” te veel op de voorgrond treedt, waardoor de klinker als het ware wordt weggedrukt, hetgeen de klank nadelig beïnvloedt.

Neuzig: Met een neusklank die wordt veroorzaakt door de klinker „ee”. Een gevaarlijke vorm van holrol, die gemakkelijk door andere vogels wordt overgenomen en derhalve streng moet worden geweerd.

Vlak: Met de grondtoon op „a”, die in het algemeen weinig klankgehalte bezit.

Als wij nu de holrol op punten gaan beoordelen, dan dienen wij het hiernavolgende in acht te nemen:

Als een holrol wordt gebracht in een hogere toonligging, bijv. met de klinker „uu”, overigens helder is van toon en van goede lengte. Als een holrol wel diep van toon, met de klinker „oe” of „o” wordt gezongen, maar als de grondtoon niet helder is (belegen), of als de grondtoon wordt „gedrukt” door harde medeklinkers. Ook als de toer door de klinker „a” weinig klank bezit.

Als een holrol wel goed, maar de toer veel te kort is.

In al deze gevallen kunnen wij slechts spreken van een **voldoende holrol** en geven hoogstens 3 punten.

Als een holrol gebracht wordt in de middel-

ste of een diepere toonligging, goed is van structuur, een zachte „r” heeft en niet hees of belegen is, goed van lengte en eef heldere klank heeft, dan hebben wij te doen met een **goede holrol**.

Voor deze holrol kunnen wij 4, 5 of 6 punten noteren, naar verhouding het zeer goede wordt benaderd.

Als een holrol wordt gezongen met een diepe, volle „o” of „oe” als klinker, helder van geluid is met een zachte medeklinker, een zeer goed klankgehalte en een goede lengte heeft, dan spreken wij van een **zeer goede holrol**. Voor een dergelijke holrol hebben wij 7, 8 of 9 punten beschikbaar.

Wij geven 7, 8 of 9 punten naar verhouding dat deze holrol recht (7), gebogen (8) of in meerdere variaties, (bijv. gebogen en koelerend (9)) wordt gebracht.

Het komt echter maar zelden voor dat een holrol zulke goede eigenschappen bezit dat daarvoor het maximum van 9 punten moet worden toegekend.

Een holrol van 7 of 8 punten is al een grote prestatie.

Ik zal hiermee besluiten, aangezien ik weet dat de studie of de theorie van de holrol een van de belangrijkste gedeelten is van de studie omtrent het lied van de harzerkanarie. Een prominente keurmeester heeft eens gezegd: „De holrol goed kennen is het harzerlied kennen.” In deze uitspraak zit veel waars, aangezien de vele elementen die wij bij het beoordelen van de holrol moeten kennen mede van toepassing zijn op het overige lied van de harzerkanarie.

Nederlandse Bond
van Vogelliefhebbers
AFD. HARZERS

Afd. ....
Gem. ....
Inzender .....
Datum .....

Afgeh. van .....tit.
Ring No. .... Keurno. ....

Gezongen waarden

Holrollen	tot 9 p.	_____
Knorren	„ 9 p.	_____
Schokkele	„ 6 p.	_____
Waterrollen	„ 9 p.	_____
Kloeken l.a.v.	„ 6 p.	_____
Holklingels	„ 6 p.	_____
Flutten	„ 6 p.	_____
Klingeltoeren	„ 3 p.	_____
Klankbeeld	„ 3 p.	_____
Totaal waardenpunten		_____

Gezongen fouten :

Slechte klink	tot 3 p.	_____
Zwieren	„ 3 p.	_____
Ophaal	„ 3 p.	_____
Slechte flutten	„ 3 p.	_____
Neusroeren	„ 3 p.	_____
Slechte watert	„ 3 p.	_____

Aftek strafpunten

Blijft waardenpunten	x 3 =	_____
De vogel		_____
Totaal 2 vogels		_____

Handtekening Keurmeesters :

VOGELKAMPIOENSCHAPPEN IN 'T ONDERWIJS BETROKKEN

Een belangrijk principe in de moderne didactiek:

„het onderwijs aansluiten aan de actualiteit“ heeft in de week van de Provinciale Kampioenschappen der N.B.v.V. te Deventer meer gestalte gekregen. De aldaar op 15, 16 en 17 december gehouden „Prov. (Vogel)Kampioenschappen 1972“ zijn sterk bij het onderwijs betrokken geweest.

Bij vakken als: schilderen, tekenen, maar ook biologie en geografie (herkomst van de vogels) is aansluiting als eerder bedoeld, gezocht en gevonden.

INTERESSANT EXPERIMENT

De leiding van de R.K. „St. Bernardus“ school, Dir. Dhr. Tacke-Staf en Schoolbestuur te Deventer waren van mening dat een dergelijk regionaal evenement zich uitstekend zou lenen als uitgangspunt voor modern onderwijs in de verschillende vakken.

Daarnaast hebben de leerlingen (totaal 640) de gelegenheid gekregen eigen vogels in een aparte rubriek onder te brengen die door bondskeurmeesters op hun kwaliteit werden gekeurd.

De jongens van de school assisteerden verder bij de opbouw van de expositie, al het timmer-, schilder- en electriciteitswerk werd eveneens door de leerlingen verzorgd.

Met behulp van dia's en lezingen van keurmeesters (Dhr. Mulder, v. d. Molen en Oude Bruil) ontvingen de leerlingen inzicht en kennis van de geëxposeerde vogels. De leerlingen, inzenders en medewerkers ontvingen allen een her. medaille. Verder werd al wat de inwendige mens van de bezoekers en medewerkers behoefde uit de schoolkeuken en -kantine, door de leerlingen klaargemaakt en geserveerd. Alle leerlingen bezochten de tentoonstelling, hetgeen betekende de mogelijkheid voor actieve en passieve recreatie der leerlingen.

Een punt van overweging om de school voor dit doel ter beschikking te stellen was het feit dat vele mensen een kans werd gegeven nu eens een technische school van binnen te bekijken.

Dat het bestuur van het district Overijssse van de N.B.v.B. bijzonder blij was met deze beslissing van het schoolbestuur laat zich begrijpen.

Hierdoor verkreeg men een accommodatie voor deze kampioenschappen zoals men deze tot op heden niet, dan wel zeer zelden zal zijn tegengekomen.

Het bleek dan ook wel dat bij de officiële opening op vrijdag 15 dec., met ruim 300 aanwezigen, deze kampioenschappen bij voorbaat geslaagd genoemd konden worden. Zij die deze kampioenschappen bezocht hebben, zullen zich deze nog lang herinneren. Een unieke zaal met doorlopend daglichtlampvoorziening en de tot in perfectie doorgevoerde organisatie hebben deze show tot een ongekende uitschieter gemaakt in de reeks van gehouden Provinciale (vogel)Kampioenschappen der N.B.v.B.

Ruim 1450 vogels waren tentoongesteld, door duizenden bezoekers bewonderd.

De Deventer vogelvereniging D.S.V.V. (Door Sport en Vriendschap Verenigd) heeft in nauwe samenwerking met Provinciaal en Schoolbestuur der „St. Bernardus“ school niet alleen gezorgd dat deze gebeurtenis een uniek karakter kreeg maar meer, en mogelijk belangrijker, een terrein betreden dat vóórdien onbekend was.

Het vinden van een voor een Provinciaal Kampioenschap vereiste accommodatie, het vinden van samenwerking met personen en instanties buiten onze Bond, en het geheel trekkend in het vlak van het onderwijs van onze jeugd is de grote verdienste geweest van deze Provinciale Kampioenschappen te Deventer.

Tevens werd tijdens deze kampioenschappen van de gelegenheid gebruik gemaakt examens te houden voor de toekomstige keurmeesters Tropen. Waar kon dit ook beter worden gehouden? Ook hiervoor weer de volledige gastvrijheid in de „St. Bernardus“-school. Zeven van de tien kandidaten slaagden.

De Deventer Vogelvereniging D.S.V.V., Provinciaal bestuur, Schoolbestuur en verder alle medewerkers hebben, zonder ook maar enige afbreuk te doen aan de overige gehouden Provinciale Kampioenschappen, door bovenbedoeld experiment wel een zeer positieve bijdrage geleverd tot grootmaking van onze vogelsport in het algemeen en die van onze Bond in het bijzonder, waarvoor ons aller dank.

Ussel

De

DE KWEEK VAN MEELWORMEN EN WAT DAARMEE SAMENGAAT

P. A. M. Timmermans

Gehoor gevend aan het verzoek van de redakteur volgt hieronder een artikel over de zelfkweek van meelwormen. Mits jong aangeleerd een uitstekend dierlijk voedsel, ook voor de zebravinken. Wij raden u aan reeds zeer vroeg met het verstrekken aan de jongen te beginnen. Het allerbeste doet men om reeds bij het uitkomen der jongen fijn-gewreven meelwormen door het opfokvoer te doen en enkele kortgeknipte meelwormen in een plat bakje te verstrekken, met graagte zullen onze zebravinken er dan van eten. Eerst volgt hier de

LEVENS CYCLUS

De meeltor, *Tenebrio molitor*, is een insect met een volledige gedaanteverwisseling, hetgeen wil zeggen dat het dier achtereenvolgens de stadia ei, larve, pop en volwassen insect doormaakt.

De kever legt dus na de copulatie een hoopje eieren op een daartoe geschikte plaats. En uit het eitje komt na een korte tijd — dit is afhankelijk van de temperatuur — een larve gekropen. Het slechts enkele millimeters kleine beestje begint zich prompt vol te stoppen met allerlei plantaardige waar, en meer in het bijzonder (zoals zijn naam ons leert) met meelachtige spijzen. Tijdens de groei van de "worm" wordt diens pak menigmaal te klein, hetgeen resulteert in talloze vervellingen. De van een harde kop en twaalf segmenten (aan de eerste drie zitten de poten) voorziene meelwormen beginnen — iets langer dan 2 cm zijn ze dan — zich te verpoppen. De 13—16 mm lange torren komen na enige tijd uit de poppen. Hun kleur is de eerste uren rood-

bruin. Deze wordt donkerder naarmate de kever langer uit de poppenhuid is. Als ze helemaal droog zijn is hun bovenzijde, o.a. de beide dekschilden, zwart en hun onderzijde donkerroodbruin. De totale kringloop duurt 5—6 maanden. Indien de temperatuur veel daalt, duurt de cyclus aanmerkelijk langer.

DE KWEEK

Om te allen tijde voldoende en vooral goedkope meelwormen van uitstekende kwaliteit ter beschikking te hebben, dient men ze zelf te kweken. Een kistje van 50 x 50 x 50 voldoet uitstekend. Ter ventilatie maakt men in het goed passende deksel een stukje horregaas. De hoeken worden beslagen met blik om vraatschade aan de kist te voorkomen. De vulling bestaat uit goede tarwezemelen. Het bijmengen van wat meel en heel weinig (ongeveer 20 gram) gist verdient aanbeveling. Bovenop komen enige katoenen lappen. In de vochtbehoefte van onze "kwekelingen" wordt ruimschoots voorzien door het dagelijks verstrekken van een vers blaadje sla, andijvie of boerenkool. Deze groenten mogen niet bespoten zijn. Ter voorkoming van schimmelgroei is het noodzakelijk de kweek zo droog mogelijk te houden. Droge broodkorsten worden graag verorberd. Bijvoederen is bij een voorspoedige kweek noodzakelijk. In de winter moet de kweek warm blijven, ongeveer op kamertemperatuur, anders vermenigvuldigt de bakkerstor zich niet. Vijftig gram kerngezonde levende meelwormen voldoen uitstekend als beginportie.

Uw vogels hebben aan Sluis Ei-Krachtvoer meer dan genoeg.

De moderne voedingsleer toont aan dat de overgang op speciale produkten - zoals opfokvoer - tijdelijk konditie-verlies bij uw vogels veroorzaakt.

Juist aan het begin van de kweekperiode waarin veel van uw vogels wordt gevraagd (nest maken, eieren leggen, broeden enz.) mag dat niet voorkomen. Een optimale kweekconditie van uw vogels betekent meer eieren en meer jongen van betere kwaliteit.

Objektief is vastgesteld dat kweekresultaten aanzienlijk verbeteren als het hele jaar door Sluis Ei-Krachtvoer wordt gebruikt.

Sluis Ei-Krachtvoer is weliswaar wat duurder dan andere

produkten. Maar daar staat heel wat tegenover.

Sluis Ei-Krachtvoer is:

1. altijd konstant van samenstelling,
2. altijd vers door de nieuwe verpakking,
3. zeer licht verteerbaar,
4. verkrijgbaar in verpakking van o.a. 1kg,
5. verrijkt met groente,
6. compleet kracht- en opfokvoer.

Neem de proef eens en let op de resultaten.

Sluis

Sluis vangt de natuur.

DE MEELWORM ALS VOEDSEL EN GEVAAR VOOR DE VOGELGEZONDHEID

Het laatste gedeelte van bovengestelde zin jaagt u misschien de schrik op het hart maar dit is niet nodig. Bij oordeelkundig verstrekken van de keverlarven loopt u een miniem risico. Voor wat betreft de hier vermelde ziektes en kwalen dient opgemerkt dat:

1. Deze slechts sporadisch voor kunnen komen.

2. De conditie oftewel de weerstand van de vogel tijdens de infectie, m.a.w. de gevoeligheid voor de kwaal bepaalt of infectie al dan niet voet aan de grond krijgt. In gezonde toestand verkerend worden de vogels niet vlug aangetast. Dit hebt u voor een goede verzorging voor een groot deel zelf in de hand.

3. Bij het zelf kweken, goed verzorgen en observeren zullen uw wormpjes vrijwel niet geïnfecteerd kunnen worden. De kans op besmetting daalt dan tot nul.

Laten we eerst het voordeel van de meelworm eens bekijken. Het is voor de meeste volière-vogels de belangrijkste, zo niet de enige bron van dierlijk voedsel en eiwitten. Bovendien worden ze door verschillende vogels graag gegeten en aan hun jongen gevoerd. Overmaat schaadt; en dit geldt zeker voor de *Tenebrio molitor*. Het harde chitineskelet is moeilijk verteerbaar. Daarom geven we slechts pas vervelde en niet te grote exemplaren aan onze vogels. Grotere vogelsoorten mag men ze wel verstrekken. Doch ook met mate.

Zeer kleine meelwormen zijn te schadelijk in het gebruik voor volwassen vogels, maar er jongen mee grootbrengen lukt uitstekend. Bij sommige vogelsoorten eten de pop en de man er duchtig van mee. Het nest gaat dan meestal verloren, omdat de pop de jongen niet meer voert, maar direct met een nieuw broedsel start. Dit komt vermoedelijk door het hoge vitamine-e-gehalte van dit voedsel, dus ook hier matiging. Ook kleine insectenetertjes geeft men een weinig meelwormen, kleine spinnetjes, vliegjes, o.a. fruitvliegjes, mierepoppen en micro-aaltjes zijn hiervoor meer op hun plaats. De *Tenebrio*-larven bevatten ook enige zaktoxische bestanddelen en anti-vitaminen-B. Deze kunnen een chronische storing in het spijsverteringsstelsel, evenals een avitaminose-B veroorzaken. Eventueel bestaat de mogelijkheid een extra hoeveelheid vitamine-B te doseren. Beter is evenwel het koken van de larven. En wel gedurende twee minuten in water van 100 graden Celsius. Langere tijd verhitten doet de ei-

witten in de worm coaguleren, en deze wordt als rubber; dus niet te verteren. In geiserwater (circa 75 graden) zijn de wormen ook spoedig dood, edochtoxische stoffen worden niet afgebroken en eventuele parasieten en ziektekiemen worden niet gedood. Ergo: door de tamelijk lage temperatuur wordt een bepaald enzym geactiveerd, hetgeen resulteert in een onsmakelijke zwartkleurige rottingmassa van de organen van de wormpjes. De vogels moeten ze vanzelfsprekend niet. Sommige ledigen de meelwormen door ze door hun snavel te halen. Andere slikken ze heel door en vormen braakballetjes. Voor kleinere vogelsoorten is het noodzakelijk de meelwormen te knippen, anders kunnen ze er niet aan. In de darmen van de *Tenebrionidae* en trouwens ook in andere insecten komt men vaak eencellige diertjes tegen, die parasiteren op het voedselpotentieel van het insect. Zo op het (microscopisch) oog bestaan ze uit twee delen en ze bezitten geen voedings- of contractiële vacuolen. Het zijn gregarinen. Lange tijd heeft men gedacht dat ze ook de vogels konden aantasten, maar dit is ondertussen weerlegd. Een ander insect, dat eveneens onschuldig is, is de meelmot, door hun spinsels en gefladder verstoren ze wel de kweek van de meelwormen. Als uw vogels ze graag lusten, kunt u ze net als de wasmot toch kweken. De eerste kweek is echter niet lonend. Wilt u het toch proberen? De voedingsbodem voor de wasmot is oude bijenraten en die voor de meelmot meel.

PARASieten IN DE KWEEK

Nu komen we aan een gevaarlijker dier: de meelmijt. Deze achtpotige, witte, microscopisch kleine mijten zijn vrijwel direct te herkennen aan de eigenaardige geur. Verwijder direct alle meel uit de kweekkist en verbrand dit. Bij ontdekking is meestal de hele kweek al verloren en dient men deze te vernietigen. Ter preventie geeft men meel met mondjesmaat en verstrekt men elke morgen droog brood, dat men de andere dag verwijderd. De mijten hebben hierin een schuilplaats gezocht en op deze manier voorkomen we dus infectie. Bedorven meel wordt niet verstrekt. De excrementen van deze mijt zijn giftig. Ze veroorzaken zelfs bij de mens astmatische verschijnselen. Aantasting van de longen is goed mogelijk. Muizen sterven een onnatuurlijke dood na het consumeren van met meelmijten geïnfecteerd meel. Andere mijtsoorten zijn ook niet geheel onschadelijk. Men neemt dus het zekere voor het onzekere. De bestrijding met b.v. Acariciden om de meelwormen te sparen helpt niet, omdat de meelwormen er eveneens aan doodgaan. Gaan ze er niet direct aan dood, dan dragen ze de gifstoffen over op onze vogels, die er dan

aan sterven. Een andere doch veel minder voorkomende plaag is de lintworm, behorende tot de Hymonolepididae. Het gevaar schuilt in de levenscyclus van het dier. Tropische vogels zijn hier soms mee besmet als ze ons land binnenkomen. Normaal sterven lintwormen in de volière snel uit bij gebrek aan een tussengastheer. Van deze lintwormen is het bekend dat ze hiervoor vrijwel alle graan-etende insecten kunnen benutten en dat dit ook met de meeltor, de meelmot, vliegenlarven en de oormot het geval is. Men merkt meestal alleen bij sectie op de dode vogels, dat ze er last van hadden. De conditieterugloop en de vermagering kunnen immers bij honderden ziektes, die meer voor de hand liggend zijn, voorkomen. De lintworm parasiteert beurtelings tussen de insecten en de vogel. De door de vogel meegebrachte worm legt eieren die door de meelmot worden geconsumeerd en daarna via de meelmot (de lintworm is ondertussen in een popstadium terechtgekomen), worden de vogels weer geïnfecteerd. Ze tasten alleen maar vogels aan die tot een bepaalde familie behoren. De beste preventie is dus het koken van de meelmotwormen. De cysticerus sterft af tengevolge van verhitting. Veel lintwormen onttrekken grote hoeveelheden vitamine-B

aan hun gastheer. Men kan de lintwormen en de cysticeci ook d.m.v. koude doden; dit duurt evenwel langer. Deze manier is ook minder betrouwbaar. Het duurt vaak meer dan een week bij -5 graden C.

DIEPVRIESWORMEN

Nu we het toch over de ijskast hebben (of de koelkast zo u wilt), hierin blijven de meeltorlarven bij ongeveer -5 graden Celsius maandenlang goed. En dit zonder voedsel, ze verkeren dan in een lethargische toestand. Bij langzame ontdooiing, blootstelling aan de lucht, hernemen ze hun deel aan het leven. De eerste tijd zijn ze echter nog suf en een gemakkelijke prooi voor de vogels. Hoe sneller meelmotwormen ingevroren worden in de vrieskast, hoe beter ze na het ontdooien zijn. Na enige uren zijn ze niet meer voor consumptie geschikt. Met vleeswaren gevoede bakkerstorren en "wormen" zijn vergif voor onze vogels.

Ik hoop met dit artikel een steentje te hebben bijgedragen tot het welzijn onzer vogels. Het bespaart u bovendien een flink bedrag aan uitgave voor levend dierlijk voedsel. Nogmaals, als u ze het maar jong leert eten. Het werk hieraan zal zeker beloond worden door opvoering der kwaliteit van uw vogels.

MUSPAPEGAAIEN

De op de voorplaat afgebeelde vogels behoren tot de Muspapegaaïen, de familie Forpus met 5 soorten en 20 ondersoorten.

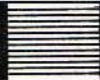
Het is vaak moeilijk om bij deze vogels de juiste benaming vast te stellen, gezien de veelal geringe onderlinge verschillen. In het algemeen worden ze Sperling dwergpapegaaïtjes genoemd, daarmee alle problemen omzeilend. De vogels zijn niet groter dan 13 cm. Hun verspreidingsgebied strekt zich uit van Noordwest-Mexico door Zuid-Amerika tot het noorden van Argentinië en Paraguay. Ze zijn goed in volières te houden alhoewel ze bang van aard zijn en juist die overdreven schuwheid doet vaak niet prettig aan. Meerdere koppels in één ruimte leidt veelal tot onderling gekibbel wat het broeden niet ten goede komt. De akklimatisatie moet zorgvuldig geschieden. Voldoet men hieraan dan zijn ze ook in ons klimaat goed te houden. De broedkastjes dienen ongeveer 18 cm hoog te zijn, bodemoppervlak 14 x 14 cm en het invlieggat moet een middellijn hebben van 6 cm. Gelijk de meeste parkieten gebruiken ze geen nestmateriaal en vandaar dat het aanbeveling verdient de bodem wat uit te hollen.

Het popje broedt alleen terwijl het mannetje haar het voedsel verstrekt. Man en pop zijn goed te onderscheiden. „Zij” heeft wat minder blauw.

Zoals gezegd zijn ze bijzonder schuw van aard en nestcontrole is dan ook niet aan te bevelen. Hun voedsel dient te bestaan uit een goede mengeling parkietenzaad waarin wat zonnepitten. Verstrek ze ook regelmatig wat fruit en groen.

Liefhebbers van deze soorten zou ik beslist willen aanraden er alles aan te doen om kweekresultaten te behalen. Erg veel sukses.

404

INSECTICIDE doodt insecten
ONSCHADELIJK / GIFVRIJ

ECHT, ZE PROEVEN HET ...

**ZE WILLEN
NIET ANDERS**

**V.V.R. VOGELVOEDERFABRIEK
KONINGINNELAAN 106
RIJSWIJK Z.H.
TELEFOON (070) 98 34 02**

BEPLANTING IN EN OM DE VOLIÈRE KLIMHORTENSIA

Hydrangea petiolaris

We kennen allemaal wel de ouderwetse maar niettemin toch mooie hortensia's met hun roze, rode, witte of blauwe bloemschermen. Minder bekend is de klimhortensia, die alleen al om zijn decoratieve dikke, bruine, afschilferende takken beter verdient.

De bladeren zijn eivormig met een hartvormige voet. De bloem heeft niet zoveel te betekenen: brede bloemschermen met enkele witachtige bloempjes aan de buitenste rand en naar het midden toe steeds kleiner zijnde groene bloempjes.

In het begin groeit hij langzaam, maar is hij eenmaal goed „genesteld”, dan gaat het veel sneller, terwijl dan ook de bloei wat beter is. De takken hebben hechtwortels, maar deze zijn toch niet voldoende om zonder enige steun de zaak te laten voor wat hij is. Hier en daar wat vastbinden voorkomt veel narigheid.

Als het blad is afgevallen, komt het decoratieve karakter van de twijgen heel goed tot zijn recht.

De heester vraagt een zonnige standplaats en regelmatige bemesting.

Het lijkt ons een uitstekende plant om tegen het gaas aan de buitenkant van de volière te laten groeien.

FLORAVI

met Bogena producten
kernegezonde vogels

Profert

Tarwekiemolie voor vogels dat betekent de rijkste bron aan vitamine E. Voorkomt in veel gevallen onvruchtbaarheid en slechte broeduitkomsten.

Parkieten-vit is een multivitaminen preparaat. Het gaat de stokrui tegen en zorgt voor een optimale conditie van uw parkieten.

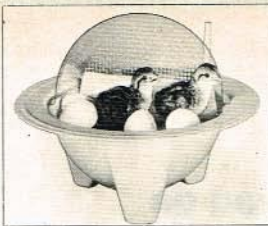
Kanarie-vit verbetert de zang bij kanaries. Het bevat o.a. vitamine A, B en D³ (oplosbaar in water).

* verkrijgbaar bij de
dierenspecialzaken

* vraagt gratis documentatie

VEERLAAN 17 - 23 ROTTERDAM TEL. (010) 84 00 11*

Amerik. elektr.
broedmachientje
voor 18 kwartel-
eitjes of andere,
met handleiding.

f. 30.-

Incl. BTW
franko remb.
+ reservelamp
Vele
dankbetuigingen

VAN WAARDHUIZEN

LEIDERDORP - v. d. Valk Boumanweg 204
Telefoon 01710 - 3 08 37

TONIKUM

begunstigt een gezon-
de ontwikkeling, en
voorkomt konstitutio-
nele groeistoornissen,
bevordert in het al-
gemeen een kleur-
rijke vedertooi.

beaphar
RAALTE HOLLAND

„ANIMALI” INTERNATIONAAL VOGEL- EN APENPARK

POSTBUS 291 - ROOSTENLAAN 303 - TELEFOON 040-113738 - EINDHOVEN

**STEDS VOORRADIG EEN RUIME COLLECTIE
TROPISCHE EN ANDERE PARKVOGELS.**

Vraagt onze uitgebreide nieuwe prijslijst.

Vogelliefhebbers bezoekt ons park! — Verkoop ook gedurende het weekeinde.

**Vogelhandel REIN v. d. VEEN
GOOR**

Turquise parkiet	75,— p.p.
Roodrug parkiet	50,— p.p.
Valkparkiet	35,— p.p.
Grasparkiet	10,— p.p.
Albinoparkiet	12,— p.p.
Lutinoparkiet	12,— p.p.
Deensbonte parkiet	12,— p.p.
Chinese dwergkwartel	10,— p.p.
Idem, zilver	15,— p.p.
Idem, isabel	20,— p.p.
Witkop nonnen	7,50 p.p.
Napoleons	5,50 p.p.
Diamantvinken	50,— p.p.
Roodkop gouldamadine	65,— p.p.
Driekleur pap. amadine	52,50 p.p.
Spitsstaartamadine	35,— p.p.
Ceresamadine	35,— p.p.
Binzenastrilde	45,— p.p.
Gordelgrasvinken	35,— p.p.
Ag. Fisheri	50,— p.p.
Rode druppelastrilde	70,— p.p.
Purpergranaatastrilde	70,— p.p.
Japanse meeuwtjes	7,— p.p.
Grijze Roodstaartpapegaaï	175,— p.st.
Diamantduifjes	20,— p.p.
Idem, zilver	40,— p.p.
Guinea duiven	70,— p.p.
Zebravinken, grijs	7,— p.p.
Zebravinken, isabel	7,— p.p.
Zebravinken, wit	9,— p.p.
Zebravinken, masker	11,— p.p.
Zebravinken, zilvervleugel	11,— p.p.
Driekleurnonnen	6,50 p.p.
Rijstvogel	9,— p.p.
Edelzanger	9,— p.p.
Geelstuit Edelzanger	11,— p.st.

Zwartkopnonnen	7,50 p.p.
Parelhalsbandamadine	37,50 p.p.
Or. Blauwfazantjes	12,50 p.p.
Blauwkop blauwfazantjes	22,50 p.p.
Loodbekjes	5,— p.p.
Bandvinkjes	6,— p.p.
St. Helena-fazantjes	15,— p.p.
Gele Rietvinken	90,— p.p.
Pruimkopparkieten verwacht	40,— p.p.
Muisparkieten	40,— p.p.
Halsbandparkieten verwacht	30,— p.p.
Roséborstbaardparkieten	65,— p.p.
Rode Kardinaal	25,— p.st.
Idem, pop	25,— p.st.
Saffraanvinken	35,— p.p.
Roodoor bul-buls	17,50 p.st.
Kanarie, man	12,50 p.st.
Oranjekaakjes	7,50 p.p.
Goudbuikjes	9,— p.p.
Edelzangers	10,— p.p.
Mozambique sijsjes	10,— p.p.
Zilverbekjes	5,50 p.p.
Zwartkopnonnen	7,50 p.p.
Zwartmaskerduifjes	20,— p.p.
Peru duifjes	30,— p.p.
Tijgervinken	7,50 p.p.
Mex. nonpareil	45,— p.p.
Indische nonpareil	20,— p.p.
Witte Jap. meeuwtjes	10,— p.p.
Indigo vink	17,50 p.st.

GROTESTRAAT 69

TEL. (05470) 2623

Eerste paasdag gesloten
tweede paasdag van 9 tot 2 uur geopend
's Maandags de gehele dag gesloten
's Zondags van 9 tot 2 uur geopend
Verzending onder rembours verp. f 1,50
VRACHT REKENING KOPER

U weet toch .....

Dat Witte Molen de ontwikkeling van de voedingswetenschap nauwkeurig op de voet volgt.

Nu nóg beter!

WIMOFOK TOP 55
WIMOFOK TOP 55 ROOD

Het opfokvoer met de eiwitverbeteraars "LYSINE en METHIONINE", die een gezonde groei kracht verzekeren.

Nieuw!

WIMO-EIVOER

Een compleet "ZACHTVOER" voor liefhebbers die een gecombineerd OPFOK-KRACHTVOER prefereren.

PARKIETENOPFOKVOER

Het aangewezen opfokvoer voor parkieten en agaporniden. Rijk aan dierlijke eiwitten - daardoor krachtige vogels.

WITTE MOLEN PRODUCTEN GEVEN CONDITIE EN SUCCES!

witte molen